

Nepriklausoma

Lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr 13 . 1981 KOVO - MARCH 27 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE ST. LA SALLE P. Q. H8P 1C4

30 c.

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

LENKAI REIKALAUJA BAUSMĖS MUŠEIKOMS

Solidarnosc reikalauja, kad vyriausybė nubautų milicijos tarnautojus, kurie labai smarkiai apdaužė tris Unijos narius praeitą savaitę, norėdami juos iškraustyti iš namo Bydogošez mieste. Kadangi tie reikalavimai nebuvo tuojau pat patenkinti, Unija nutarė tuojau reaguoti įspėjamuoju streiku.

Lenkijos Kom. Partijos vadovas Kania per radio pasakė kalbą, pabrėždamas, kad Lenkijos "pati pavojingiausia ekonominė krizė sutampa su gilia politine krize". Jis klausė nelogišką/nepripažįstant tikrųjų priežasčių/klausimą: "Kaip galima kviesti streikan tokioje situacijoje?" Kas drįsta padaryti iš smulkaus vietinio incidento visuotinę priežastį galimai katastrofai? Aha, draugas Kania, bet kodėl to "smulkaus" incidento nenori vyriausybė sutvarkyti paprastai nubausdama tuos tarnautojus, kurių liaudis nepageidauja? Juk tai būtų tikra smulkmena vyriausybei....

JUGOSLAVAI PRISIMENA TITO

Jugoslavijos vyriausybės vadai patvirtino, kad jie ir toliau laikysis Tito politikos. Masinis susirinkimas įvyko pietų Jugoslavijoje, Titograda, pagerbiant praeitais metais gegužės 4 d. mirusį Tito.

ŠACHO SESUO SUSIRŪPINUS

Mirusio Irano šacho dvynė sesuo princesė Pahlavi, reikšianti viešumai savo nuomones, pasakė, kad jos kraštas randasi ant "visiško sugriuvimo ribos" ir stovi prieš kritišką pasirinkimą: atstatyti monarchijos vyriausybę arba pasiduoti komunizmui.

Iranas esąs griuvėsiuose, "per 25 šimtmečius, monarchija buvo Irano nugaraulis, reikalingas katalistas, kurį jungė tautos į vienybę", -kalbėjo ji ir tvirtino, kad jeigu monarchija negrįšianti, visiškai tikrai komunizmas perimsiąs Iraną.

GUATEMALOJE ARŠIEJI PULDINĖJA IR KANKINA

Kairieji aršieji susprogino kariuomenės sunkvežimį ir užmušė 6 kareivius. Po to nukankino 10 kaimiečių, kurie matė šį incidentą. Per paskutines 24 valandas per politinius susirėmimus žuvo jau 9 žmonės.

Deja, kankinimais pasižymi ir kai kurie dešiniųjų dalinių kareiviai, Vargšai nekalti kaimiečiai.

ATIDENGTA VIENTAS SVARBIUSIŲ ŠNIPŲ DIDŽ. BRITANIJOJE

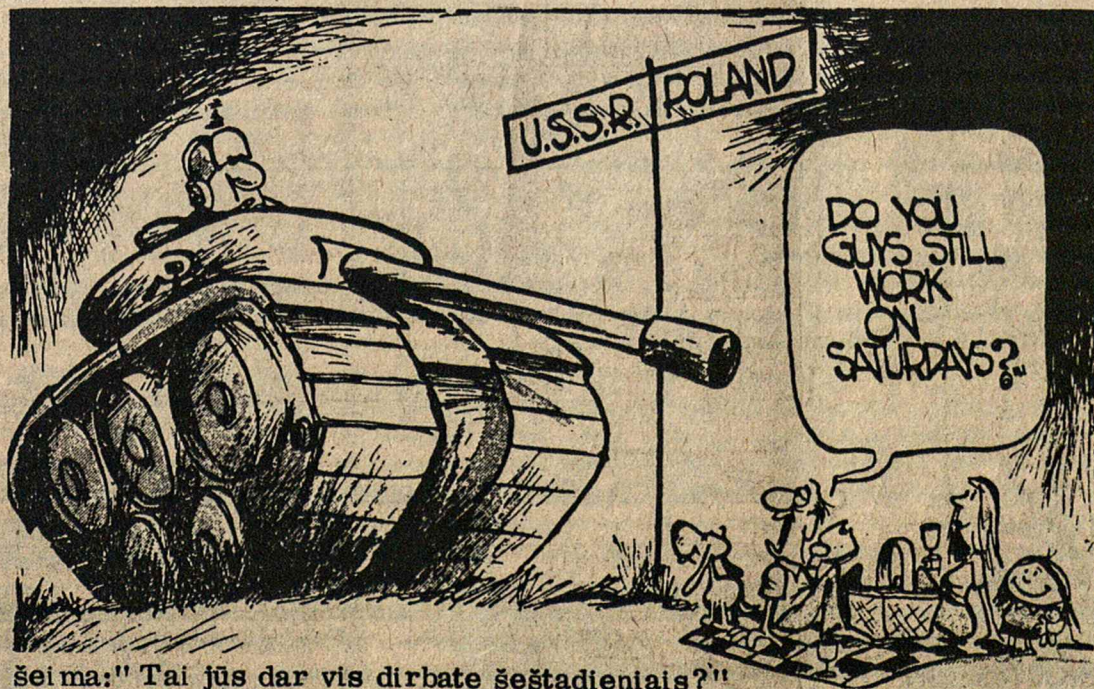
Sir Roger Hollis, anglų kontrašpiono viršininkas 1956-1965 m. tarpe, dabar yra kaltinamas aukščiausio laipsnio špionazu Sov. Rusijai. Min. P-kė Margaret Thatcher paršikalavo iširti jo veiklą ir netrukus ji painformuos apie tai Parlamentą.

Apie R. Hollis veiklą/jis mirė 1973 m./ savo naujoje knygoje paskelbė žurnalistas Chapman Pincher ir prieš porą dienų pasirodžiusiame straipsnyje The Daily Mall, Anglijoje. Jame Hollis veikla apibūdinama, kaip "labiausiai kenksminga visoje Britanijos istorijoje". Skelbia, kad Hollis buvo nušautas Kanadą 1945 m. apklausi netomet atbėgusio Sovietų darbuotojo Guzenko "tą įvykį ir jo liudijimus visi gerai prisimename". Guzenko tada buvo išpėjęs, kad rusai turi įsodinę savo agentą britų vyriausybėje, kurio slapyvardis "Elli", kad jis randasi svarbiausiame britų špiono centre ir tvirtino, kad per jį rusai gaudavo svarbiausias ir labiausiai saugojamas žinias. Visa tai buvo pranešta-pačiam pagrindiniam sovietų šnipui R. Hollis... kuris visą tą pranešimą "sutvarkė" taip, kad perdavė tik antraeilį žinių dalį ir britų špiono žvalgyba nepasinaudojo Guzenko žiniomis. Neįtikėtinas britų vyriausybės nerūpestingumas sovietų atžvilgiu tais laikais, ir dar dabar. O juk tai pasižymėjęs genialiais sekliais kraštas...

BAIGIAMIEJI DEBATAI DĖL KANADOS KONSTITUCIJOS

Kanados Min. P-kas Trudeau kovo 23d. Ottawoje pasakė 2 ir 1/2 val. trukusią kalbą, kurioje nagrinėjo ir

AMERIKIETIŠKAS JUMORAS:

Lenka šeima: "Tai jūs dar vis dirbate šeštadieniais?"

atmetė beveik kiekvieną kritiką dėl Konstitucijos gražinimo Kanadon.

Trudeau tvirtino, kad dabar yra laikas tai padaryti ir kaltino oponentus, kad ilgomis kalbomis ir nepriimamais jie nori tik atidėti pasiūlymus dėl konstitucijos pakeitimų, bet ne ją pagerinti. Jis taip pat dar kartą efektingai parėmė savo argumentus, gerai paruoštoje kalboje ir užtikrino, kad susigražinimas Konstitucijos ir jėgų žmogaus Teisių įrašymas/dėl ko, ar ne ironija, ypač priešinosi konservatoriai ir PCP, yra paprastai šimtmetį trukusio valstybės subrendimo išdava. Žmogaus Teisių nuostatas, kalbėjo Trudeau, labiau riboja federalinės vyriausybės galia, negu provincijų. "Taigi, -daugiau galios gauna Kanados gyventojai ir Kanados provincijos", -pasakė Trudeau.

Žurnalistų nuomone, su šia savo kalba Trudeau sužibėjo visu stiprumu ir išsiskyrė ovacijas.

AUKA SPAUDOS VAJUI

Kun. dr. Juozas Pranskis paskyrė 1,000 dol. PLB Valdybai praversti spaudos vajų pasaulio lietuvių tarpe 1981 metais. PLB Valdybos vykdomajam vicepirmininkui Vaciui Kleizai pavesta ruošti spaudos vajuos taisykles, kurios bus paskelbtos 1981 metais.

"AMERIKOS BALSO" PROGRAMAI - 30 METŲ.

Amerikos Balso lietuviškai programai šiemetsukanka 30 metų. Ji buvo išrūpinta Amerikos Lietuvių Tarybos pastangomis ir ji ėmėsi iniciatyvos tą sukaktį paminėti. Minėjimas įvyks kongreso rūmuose - Kapitoliume - gegužės 14 d. 12 val. 30 min. Minėjimo garbės pirmininku sutiko būti sen. Charles H. Percy. Jis pasakys ir pagrindinę kalbą. Senatorius Percy yra Senato Užsienių komiteto pirmininkas ir lietuvių džiaugiasi tokio įtakingo žmogaus prielankumu. Į minėjimą bus kviečiami JAV valdžios žmonės, Lietuvos diplomatinio korpuso nariai, laisvinimo veiksmų vadovybės.

Minėjimo organizavimo techniskus darbus atlieka ALT Visuomeninių reikalų komisija, vadovaujama dr. L. Kriaučeliūno, glaudžiai palaikydama ryšį su Amerikos Balso lietuviškos programos vedėju P. Petručiu ir Lietuvos atstovu dr. S. Bačkiu.

ALT Informacija

GERAS SOVIETŲ IŠRADIMAS

Sovietų Ambasada Ottawoje pranešė, kad Okeonologijos Institutas Sov. Sąjungoje pagamino medžiagą, kuri padeda greitai ir patogiai susemti išsipylusią alyvą vandenyse.

Naujasis produktas užpurškiamas ant išsiliejusios alyvos jūroje ir pasidarius nuo cheminės reakcijos putoms, alyva lengvai išsiurbiamą atgal į laivą. Keletą tūkstančių kvadratinų metrų alyvos per bandymus buvo galima susiurbti per 15 minučių.

Ambasada Ottawoje duoda daugiau informacijų. Matyt, nori už patentą ištraukti geros, svetimos valiutos. Nesakoma, ar produktas saugus vandens gyvūnijai ir augmenijai.

V. VOKIETIJA TARIASI DĖL GYNBYBOS

Vakarų Vokietijos Gynbos ministeris Hans Apel išskrido į Washington'ą pasikalbėti su JAV Gynbos Sekretorium Caspar Weinberger'iu.

ARTĖJA POLITINĖ KONFERENCIJA

Šiomet gegužės - birželio mėnesį bus šaukiama PLB JAV LB, PLJS, JAV LJS ir Kanados LJS politinė konferencija.

• JAV LB rajoninis suvažiavimas šaukiamas š. m. balandžio 26 d. Į suvažiavimą yra pakviesti ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos nariai.

• Vacys Šlotkus (per Paulių Kūrą) iš Kolumbijos atsiuntė PLB valdybos darbams paremti 1000 dolerių savo asmeniską auką. Jam nuoširdi padėka.

BRAZINSKAI TEISMO SPRENDIMU NEIŠDUOTI SOVIETAMS

Vasario mėn. 23-24 d. d. Los Angeles teisme buvo vėl svarstoma Brazinskių deportacijos byla, nes Sovietai vėl iš naujo pradėjo reikalauti, kad JAV Prana ir Algirdą Brazinskus gražintų į Sov. Rusiją.

Teisme juos gynė advokatės E. Armonienė ir N. Brinkienė, liudininkais buvo S. Kudirka ir Vl. Šakalys, ir kt. Vietinė spauda ir televizijos reporteriai buvo sudomėje byla ir "Los Angeles Times", "Examiner" plačiai paminėjo bei aprašė teismo eigą.

Sovietai sako, kad jų globa ir neperdavimas Sov. Sąjungai lygus "terorizmo skatinimui". /Pabėgėliai persisirėmimą lėktuve, nušovė lėktuvo palydovę/.

KOMP. JULIAUS GAIDELIO NAUJAUSIA SONATA

Žinomas išeivijoje mūsų komp. Julius Gaidelis užbaigė III-ąją savo sonatą smuikui ir fortepionui, kurios pasaulinė premjera įvyko vasario 27 d. New York'o Kultūros Židinyje. Ją grojo Izidorius ir Vytenis Vasyliūnai.

Š. m. kovo mėn. 1 d. ji buvo pagrota Bostone. Džiugu, kad komp. J. Gaidelis praturtino savo reikšmingu kūrinii mūsų kamerinę muziką.

PABALTIEČIŲ TARYBA AUSTRALIJOJE

Australijoje veikia Pabaltiečių Taryba, kurios valdybą sudaroma iš Bendruomenių Krašto Valdybų narių. Kaip PLB pirm. Vyt. Kamantui pranešė Australijos LB vardu A. Butkutė, šios kadencijos metu Pabaltiečių Tarybos valdyba taip pasiskirstė pareigomis: pirmininkas Albinas Počius (lietuvis), vicepirm. V. Rolavs (latvis), vicepirm. Maiva Taimre (estė), išdininkas A. Prods (latvis), sekretorė Aldona Butkutė (lietuvis). Posėdžiuose dalyvauja ir šių tautų apylinkių valdybų pirmininkai arba jų įgaliotiniai.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS DĖKOJA

Australijoje leidžiamo laikraščio "Tėviškės Aidai" vyr. redaktorius kun. P. Daukys, dėkodamas už Vytauto Kamanto ir Vaclovo Kleizos atsiųstus sveikinimus minint to laikraščio 25 metų sukaktį, savo rašte pažymėjo: "Jūs apsilankymas, mielas Pirmininke, Australijos Lietuvių Dienų proga labai sustiprino visus dalyvius ir džiaugėmės, kad PLB valdyba savo vadovus turi tokius gabius, gerus oratorius, plačių pažiūrų ir labai draugiškus".

RYŠIAI SU VASARIO 16 GIMNAZIJA

PLB palaiko glaudžius ryšius su Vasario 16 gimnazija Vokietijoje. Gimnazijos direktorius J. Kavaliūnas savo atsiųstame Vyt. Kamantui rašte džiaugiasi, kad po finansiskai sunkių 1980 metų atėjo palengvėjimas evangelikams paskyrus lietuvių gimnazijai 100.000 markių ir maždaug tiek pat paskyrus Vokietijos Vidaus reikalų ministerijai. Tai padės išlyginti susikaupusias skolas ir palengvins gauti naujų mokytojų. Bet gimnazijai nuolat reikalinga ir lietuvių parama. Liepos 3-5 dienomis bus antroji gimnazijos 30 m. jubiliejaus šventės dalis; į ją kviečia atvykti ir PLB valdybos pirmininką V. Kamantą.

APIE VADINAMŲ KARO NUSIKALTĖLIŲ TEISMUS

JAV vyriausybė paskyrus milijonus dolerių ir sudarius specialią investigacijų įstaigą, kurioje dirba net 50-ties asmenų štabas, apklausinėjama apie 260 žmonių JAV-se. Nerasta pagrindo kelti bylas apie 200 įtariamųjų, tačiau iškelto bylos aštuoniolikai. Šios institucijos advokatai net buvo nulykę už geležinės uždangos rinkti medžiagos iš ten gyvenančių žmonių ir ten esančių įstaigų. Keliavo ir gynbos advokatas, galėjęs paklausti liudininkus. Tarp iškeltų bylų yra bylos ir trims lietuviams. JAV LB Krašto valdybos vicepirmininkė politiniams reikalams Aušra Zerr seka minimos įstaigos veiklą, palaiko ryšius su kitų tautų atstovais, besirūpinančiais savo tautiečiais. Daromos pastangos, kad kas iš lietuvių nekaltai nenukentėtų. "DRAUGO" ROMANO KONKURSA LAIMĖJO JONAS VIZBARAS - SUDUVAS

Šiais metais "Draugo" romano konkurso premiją laimėjo autorius Jonas Vizbaras-Sūduvas už romaną ALŠŲNŲ KUNIGAİKŠTYSTĖ. Jis bendradarbiauja ir "NL" Sveikiname!

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už išlaisvinimą Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS ML SPAUDOS BENDROVĖ,
Redaguoja Redakcinę Kolegiją

Telefonas: (514) 366-6220.

Second Class Mail Registration NO. 1952 Return postage guaranteed.
Postage paid at Lechino, P.Q. Published by The Independent Lithuanian Publishing Co. at 7722 George Street, LeSalle, P.Q. Canada. M8P 1C4.

METINĖ PRENUMERATORŲ KAINA KANADOJE: \$14.00,
VISUOJE KITUR - \$15.00, RĖMĖJO - \$20.00

P.s. Rendražiai ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonių. Ranksažiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuostatais, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidėjas neatsako.

RINKIMINĖ KARUSELĖ

Prieš kiekvienus rinkimus pergyvename stebuklą. Staiga pasidarome be galo reikšmingi, svarbūs, būtini, nepamainomi, lygiaverčiai ir t.t. ir t.t. Beveik tam pame, pasakytume, žemės druska ir dangaus mana / ta, kuri birėjo iš dangaus Senajame Testamente/. Visos partijos ir jų kandidatai staiga, lyg magiškos lazdelės paliešti, susirūpina mumis, pradeda mus mylėti, nori atmiešti savo kultūrą mūsų, išmoka net kelis svetimtautiškus žodžius pratarti prakalbų gale, spaudžia rankas, bučiuoja į žandą, pasiriša tautinį kaklaraištį užsi-deda į karmulę, apsivelka sijonais, žodžiu, pasidaro panašūs į kermošiaus juokdarius.

Čia, Quebec'e, mes žaibo greitumu nebesame "maudits" tokie ir tokie, bet gerbtini partneriai; nebesame nei etninė košė, nei kažkokios neo-tokie arba neo-kitokie, mes staiga esame solidni piliečiai ir mums retkarčiais leidžiama net šį tą pasakyti mitinguose...

Tokia politikų hipokrizija yra senas ir gerai žinomas žaidimas. Niekas dėl to per daug nesijaudina, niekas ir dėmesio per daug nekreipia. O tačiau verta iš arčiau pažiūrėti į ateinančius balandžio mėn. 13 dienos provincinius rinkimus. Jie bus lemtingi įvairiopa prasme. Per tą vieną agitacinį mėnesį mes pergyvensime daugiau stebuklų, negu įvairios pranašų vedžiotos tautos per šimtmečius. Pirmiausia mažas įvadėlis: išsidėmėtina, kad demokratija pagrįsta kiekvieno individo laisve balsuoti už bet kurį pasirinktą kandidatą. Verla išsidėmėti ir tai, kad kiekvienas asmuo turi vieną balsą. Taigi: kiekvienas balsas lygias sveria. Ir nebusu-jantieji, iš tiesų, leidžia kitiems nulemti balsavimus. Taigi: neverk, jei nebalškai, kad išrinko prastą valdžią. Taip tau ir reikia!

Po šios išangėlės pasižiūrėkime trumpai į tris pagrindines partijas, kurios prašo už jas balsuoti. Liberalai, vadovaujami Claude Ryan, kol kas nuosaikūs. Žada neperdaug. Pirmiausia pažada išgelbėti bankrutuojančią provinciją, stipriai apkarpančią išbujojusią pekistų biurokратиją, padedant mažesnėms imonėms, ūkininkams, ir, svarbiausia, grąžinant provincijoje santauką ir normalius santykius tarp visų mažumų ir prancūzų daugumos. Jie nori tai atsiekti, pirmiausia, panaikindami labiausiai diskriminuojančius įstatymo nr. 101 potvarkius. Jie taip pat labai aiškiai pasisako už Kanados federalinę sistemą ir tokiu būdu yra vienintelė partija, kuri norintiems vieningos Kanados yra priimtina.

Tiesa, baigianti merdėti Union Nationale taip pat, anot jos šefo Roch Lasalle, esanti federalistinė partija, bet jos programa iki šiol yra labiau nei komiška: Šefas pažadėjo kovoti prieš prievartinį apsaugos diržų naudojimą automobiliuose... Jis turbūt tebegalvoja, kad šioje provincijoje vaikai gimdomi kaip anais gerais senais vad Duplessis laikais - po vieną kasmet. Tokio įstatymo šiandien galėtų linkėti nebet kebekuazų priešai: po kelio likos metų būtų išsižudęs automobilių nelaimėse gerokas jų skaičius.

Tačiau, visus nurungia pekistai. Lévesque, Parizeau, Laurin ir kiti pradėjo neregėtą pažadų potvynį, pagindytą, turbūt, desperacijos. Studentams, moterims, jaunavedžiams, seniems ir kūdikiams, net ir "etnikams", pažadėta iki šiol mažiausia virš pusės bilijono vertės rinkiminio dovanėlių. Betgi pekistai per ketverius su puse metų savo valdymo sugebėjo padaryti virš penkiolikos bilijonų nuostolių. Juos išsakyta sutaupti, uždarinėjant mokyklas, vaikų darželius, karpat ministerijų biudžetus ir t.t., bet čia pat pažadama kiti saldiniai už kuriuos, kaip ir už jau esamus nuostolius, teks, be abejo, mokėti mums. Idomu taip pat, kad kadaise vadintas laikinu, dabartinis pekistų įstatymas nr. 101, turėsiąs išlikti, pagal Lévesque, dar ilgus metus. Neapykanta prieš visus nekebekuazus yra pasidaręs pagrindiniu pekistų rinkiminės kampanijos leitmotyvu. Dėl visko yra kalti kiti. Pekistai turi tiesos ir teisybės monopolį. Kas už juos nebalsoja, yra išdavikas, niekšas, patsidavėlis, skystagal-vis anglofonų tarnas. Be jų - Quebec'as žuvs. Ar ne - primena šis metodas dr. Goebbels'o manipuliacinės mašinos? Ir kalbant apie Quebec'o kultūrą, /kuria, kažkodėl, mes visi etnikai turime padėti išgelbėti/, ar ne primena ruduosius "kulturtraegerius" ir raudonuosius su "našąja kultūra"? Kai terorizuoja žmones, naudinga prisidengti kultūros lapu. Dar vienas super-stebuklas: pekistai staiga "pamiršo" apie Quebec'o atskyrimą nuo Kanados ir Kanados ardymą. Jie tapo nuolankiais "ca-ca" kanadiečiais, kurie apie separatizmą net nesapnuoja. Ir kas gali Lévesque ir Co. karuselės kermošiniams burbulais netikėti? **Henrikas Nagys** 2 psl.

KARIUOMENĖ VALSTYBĖS SAUGUMO PAGRINDAS

Pagrindinis Krašto saugumo dėsnis glūdi kariuomenėje ir policijoje, kurie sudaro išorinį ir vidutinį šalies saugumą. Kai komunistai bando įsiskverbti į kurios nors šalies vyriausybę, jie pirmiausiai reikalauja krašto gynybos ir vidaus reikalų ministerijų, nes jie gerai supranta, kad paėmus į savo rankas kariuomenę ir policiją, jie turės viso krašto valdžią, ir tuomet netruks pašalinti kitas visas politines partijas ir sukuminti visą vyriausybę. Tuomet jau sudėję bet kurioms Žmogaus Teisėms, nes dar greta viešos policijos (arba vad. milicijos) ir slaptos policijos, jie užverbuos didelį skaičių slaptų pranešėjų, kad garbinimas jų vad. "šv. trejybės" (Markso, Engelso ir Lenino) būtų užtikrintas ir kad per jų pseudo-socialistinę sistemą būtų įgyvendintas visuomenės suproletarinimas arba suubaginis. Todėl netenka abejoti, kad komunistų centralė - Sovietų Sąjunga - deda visas pastangas sukurti galingą kariuomenę ir griežtą ir beatodairinę discipliną.

Štai pabėgęs iš Sov. Sąjungos ir atskridęs į Japoniją lakūnas Belenko pasakoja apie "milžinišką skirtumą tarp Amerikos ir sovietų kareivių gyvenimo" (Draugas "I. 13. 1977). Jis buvo nustebintas didelėmis maisto porcijomis, kada kiekvienas jūrininkas bet kada galėjo valgyti, kiek tik nori". Jis gyvenimą... Sibiro bazėje taip charakterizuoja: brutali disciplina, nepasitikėjimas, nepaprastas susirūpinimas paslapties išlaikymu ir "spartietiško" gyvenimo sąlygos". Belenko... buvo nustebintas nebuvimu sienos tarp kareivių ir karininkų. Rusijoje tarp jų jokio draugavimo. Kareiviai įpratę tik klausyti įsakymų ir keiksmų. Jis stebėjosi, kad JAV kareiviai iš laivų gali išeiti į miestą, kada tik nori". Anot Belenko, sovietų kareiviai, atskirti nuo pasaulio, gyvena dideliuose barakuose, viename

HELSINKIO Miesto istorinis muziejus

kambaryje po 50 iki 60 vyrų, ir tie barakai, aptverti spygliuotomis vielomis. Nežinant to, esti daug dezertyrų ir net savižudysčių: jo dalinyje esą nusišaua per mėnesį vidutiniškai 5 kareiviai ar puskarininkai.

Žinome iš II-jo Pasaulinio Karo, kad sovietai negali pasitikėti savo kareiviais, ir kad jų ištisi daliniai pasiduoda vokiečiams (prieš tai sušaudydami savo politikus), kurie nenorėjo ir nesugebėjo išnaudoti tokios naudingos kare situacijos, nes daug tų pasidavusių karių į belaisvę numarino badu ar kitokiu būdu nužudė.

Laisvasis pasaulis, pirmon eilėn JAV, norime tikėti, yra ta viėnatinė atspara veržliam komunizmui sustabdyti. Ką gi darė metų eilę Amerikos Vyriausybė, kad paruoštų kariuomenę eventualiam karui? Štai ką rašo "Readers Digest" žurnalas (spalių m. 1980) straipsnyje "Kas kariaus už Ameriką" (Who will Fight for America?). JAV kariuomenė yra blogai paruošta. Prieš 9 metus įvesta savanorių - samdinių (vieton privalomos kariuomenės prievolės) kariuomenė buvo netikslinga, ar tiesiog žalinga, ruošiant kariuomenės kadrus. Daugelis savanorių buvo mažo išsilavinimo (1979 m. buvo tik 68% su high-school diplomu, o jau 1980 m. tik su 58%); lankusių kolegijas buvo 1964 m. - 13,9%, gi 1979 m. tik 3,2%. Gi kaip tik dabartinėje kariuomenėje reikalingas didesnis išsilavinimas, kad karys galėtų vartoti kaskart labiau komplikuočius karo pabūklus. Duodamas pavyzdys: "Juodas Vanagas" (Black Hawk) helikopteris turi 257 mygtukus (knobs) ir jungiklių (switches) 135 rankenų (circuit-breakers), 62 pakeitimų (displays) ir II, 7 ketvirtinių pėdų instrumentų kontrolės. Laivynas yra verkiant reikalingas daugiau specialių technikų. Dar kas blogiausia, kad dėl neužtenkamo atlyginimo, daug specialistų, ypač iš aviacijos ir taip gi iš kitų kariuomenės dalių laisvai pereina į civilines, geriau apmokamas tarnybas. Taigi ne tik nėra užtektinai tinkamų kariuomenei savanorių, bet ir tų pačių paruoštų daugelis nepasilieka kariuomenės tarnyboje. Tvirtinama, iš 10 sausumos kariuomenės divizijų esančios tik 4 paruoštos eventualiam karui. Taipgi kariuomenės rezervų trūksta apie 370.000.

Nemažiau aliarmuojantis straipsnis yra tilpęs "Readers Digest" kovo m. 1981: "Our Army Is Unprepared" - "Mūsų (JAV) kariuomenė yra neparuošta". Nesigilinant į detales, galima tvirtinti, kad Reagan'o vyriausybės pastangos pasivyti ir net pralenkti Sovietus kariškoje technologijoje - kas suprantama, yra būtina laisvo pasaulio saugumui prieš agresyvų komunizmą atsilaikyti, - yra nepakankamas. Reikia dar lygiagrečiai pertvarkyti kariuomenės kompleksavimą ir paruošti atitinkamai kvalifikuotus karius.

Iki šiol liberalinė JAV Vyriausybė, skatinama multibilijonierių, kurių dalis yra palanki sovietizmui dėl biznio, - daug prisidėjo prie kariuomenės karinio potencialo numukdinimo. Tai ne dienos, mėnesio ar vieno metų pastangos (jei tokios būtų nuosekliai vykdomos) paruošti tinkamą valstybės saugumą užtikrinančią kariuomenę. Kovojęs su kareivių moralės žlugdymu ir komunistinių idėjų skleidimu generolas Walker (dar berods Kennedžio prezidentavimo metų staiga buvo afsauktas iš Vokietijoje esančios divizijos vado pareigų ir, jam grįžus į JAV, jis buvo patalpintas atrodo, be jokio pagrindo į ligoninę. Vos tik prezidentui Carter'ui atlikus inauguracines iškilmes, Korėjos kariuomenės vadas buvo per 24 valandas afsauktas, taigi atstatytas iš pareigų ir pažemintas, nes jis pareiškė, kad prez. Carter'io favorizuojamas JAV kariuomenės atsaukimas iš Korėjos suteiks impulsų geriau ginkluotai komunistinei Šiaurės Korėjai pulti Pietų Korėją.

Kiek pavyks naujai JAV Reagan'o vyriausybei realizuoti ne tik ginklų išvystymą, bet ir kariuomenės tinkamų kadrų paruošimą, ir ar bus nuosekliai (ne teatrališkai) kovojama su besiplečiančiu pasaulyje komunizmo teroru, parodys ne taip tolimą ateitį.

J.V.

Mūsų Sportas

ŠALFASS PRANEŠA

1981 m. Š. Amerikos Lietuvių ir Pabaltiečių Varžybinis Kalendorius

Žemiau patiekiami papildytą bei patikslintą 1981 m. ŠALFASS-gos ir Š. A. Pabaltiečių Sporto Federacijos varžybinių kalendorių, pagal 1981 m. kovo 10 d. stovį.

1981 m. Š. A. Pabaltiečių ir Lietuvių Alpinistinės ir Cross-country Slidinėjimo Pirmenybės įvyko 1981 m. vasario 7 & 8 d.d., Moonstone Ski Resort, Ont., Kanadoje. Alpinistines varžybas vykdė ŠALFASS-gos Slidinėjimo Komitetas, o Cross-country - Toronto Estų Sporto Klubas KALEV. Lietuvių pirmenybės buvo išvestos iš pabaltiečių varžybų.

31-ųjų Š. Amerikos Lietuvių Sporto Žaidynių I-jo Rato Varžybos įvyks 1981 m. gegužės 16 & 17 d.d., Baltimore, Md. Vykdo - Baltimores Lietuvių Atletų Klubas. Žaidynių programoje - 1981 m. Š. A. Lietuvių Krepšinio, Tinklinio, Šachmatų ir Plaukymo Pirmenybės. Plaukymo varžybos bus kartu ir 1981 m. Š. A. Pabaltiečių Pirmenybės.

1981 m. Š. A. Pabaltiečių Lauko Teniso Pirmenybės numatomos 1981 m. liepos 25 & 26 d.d. Vykdyti turėtų estai, tačiau jų sutikimas dar nėra gautas. Jei estai atsisakytų, varžybas vykdytų latviai, gal net skirtingu laiku.

1981 m. Š. A. Pabaltiečių ir Lietuvių Lengvosios Atletikos Pirmenybės vykdys lietuviai, 1981 m. rugsėjo 12 & 13 d.d., Clevelande ar Toronte. Ši data yra patvirtinta pabaltiečių varžyboms, tačiau dar yra galimybė, kad lietuvių pirmenybės, visoms klasėms ar tik vyrams ir moterims, gali būti pravestos 1981 m. birželio 27-28 d.d.

1981 m. Š. A. Lietuvių Individualinės ir Tarpvietinės Golfo Pirmenybės įvyks 1981 m. rugsėjo 5 & 6 d.d., Silver Lake Country Club, Orland Park, Ill. Vykdo - Chicagos Lietuvių Golfo Klubas. Data ir vieta galutinai patvirtinta.

1981 m. Š. A. Pabaltiečių Šaudymo Pirmenybės numatomos 1981 m. rugsėjo 12-13 d.d. greičiausia Kanadoje. Vykdyti išpuola estams, tačiau iš jų patvirtinimas dar nėra gautas ir yra galimybė, kad jas vykdyti prisieis lietuviams. Šiuo laiku dar nėra paašikėję ar lietuvių pirmenybės bus vykdomos atskiru laiku, ar išvestos iš pabaltiečių varžybų.

1981 m. Š. A. Pabaltiečių Klubinės Tinklinio Pirmenybės numatomos 1981 m. rugsėjo 26-27 d.d. Vykdyti turėtų latviai, greičiausia Vidurvakariuose. Data ir vykdytojai pakol kas tentatyvūs.

1981 m. Š. A. Pabaltiečių Klubinės Krepšinio Pirmenybės numatomos 1981 m. lapkričio 7-8 d.d. Vykdytas išpuola latviams, tentatyviai Vidurvakariuose. Patvirtinimas dar nėra gautas.

1981 m. Š. A. Lietuvių Lauko Teniso Pirmenybių data ir vieta dar nenustatyta.

1981 m. Š. A. Pabaltiečių Individualinių Šachmatų Pirmenybių data, vieta ir vykdytojai dar nepaašikėję. Yra planuojama pravesti 1981 m. Š. A. Pabaltiečių golfo varžybas.

1982 m. Š. A. Pabaltiečių Alpinistinės ir Cross-country Slidinėjimo Pirmenybės numatomos 1982 m. vasario 6-7 d.d. Vykdo latviai.

Šis kalendorius apima tik metines pirmenybes. Apygardinės, lokalinės bei paskirų sporto vienetų tarpusavio varžybos į šį kalendorių neįtrauktos. Kalendoriaus pakeitimai bei papildymai bus nuolat skelbiami.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Vos bepradėjus kalbėti apie mūsų prosenelių nuostabius paminklus - kapus, /šventkalnius, pilkalnius, "kurganus"/, kuriais jie užmėgo mūsų garbingą praeitį /NL nr.11, 1980./ ir gyventas teritorijas, teko nukrypti į šventoves ir religiją.

I. - LIZDEIKOS PASLAPTIS

Ką mes žinome, apie mūsų senosios tikybos vyriausius dvasiškius? Nuo to laiko, kai lenkas MIERZYNSKI uždraudė lietuviams kalbėti apie Krivių krivaičius, beveik nieko naujo nerandame Arijų tikybos klausimu. Mūsų oficialūs istorijos vadovėliai mirtinai tyli, skelbdami "suklastotais", "išgalvotais", "legendomis" ne vieną, ne du, o daugybę senų kronikininkų ir visą glėbį istorinių šaltinių. Lenkai mus užhipnotizavo, iškraipdami mūsų istoriją, suniekindami ir sumažindami mūsų senosios tikybos svarbą.

Toks lenkų žygis neliko tuščiomis pastangomis. Jie suvirškino jotvingius ir prūsus, pasisavindami "Wielka Polska" ir "Pomorzie" žemes. Tai ką jie šiaudien atsiėkė Vakaruose, buvo dar ne taip seniai nedaugelio lenkų vien gryna svajonė.

Daugumai abejončių bus pravartu išgirsti pasakymą vieno mokyto Waršavos lenko, gal pusmečiui praėjus nuo II-jo Pasaulinio Karo. Jis pasakė, kad lietuviams, kiek jis juos pažįstas, stokoja tautinės savigarbos agresyvine prasme. Ne to agresyvumo, kuriuo serga nemaža lenkų, norinčių sukurti nerealistinę lenkų "mocarstwo" nuo jūrų ligi jūrų, bet sveikos, realistinės, protingos savigarbos. Gyva tauta negali pamiršti, prie bet kokių aplinkybių, savo protėvių palikimo - visos Prūsijos /iki Oderio ar Elbės/ ir /P/Rusijos /istorinės D.Lietuvos Kuni-gaikštijos/. P-rūsėnai ir rusėnai, - tai mūsų protėviai, ką bandysime ateityje ne-ginčijamai įrodyti, pasiremdami mūsų senovine religija.

2.- KRIVIŲ KRIVAIČIŲ /vyr. Arijų dvasiškių/ SOSTINĖ RIKAIČIUOSE /499 - 785 po Kr./

Kaip jau anksčiau aprašėme /NL nr.9, 1981/ p-rūsėnai, kaip ir visi Balto - Aisčiai, t.y. Trojos /Taurojos, Anatolijoje arba Mažojoje Azijoje, dabart. Turkijoje/ dinastijos garbingi palikuonys po jos žlugimo /ž. Trojos arklys ir Gražioji Elena/, 1179 m. prieš Kr. savo Krivių Krivaičių sostinę pagaliau įkūrė RIKAIČIUOSE, Vakariniuose Prūsijoje /sėsnų arba Saksų krašte/.

Ten pat kalbėjome kaip K.K. PRUTENIS /521-600 m./ ir jo brolis VAIDUVU - TIS visuose prūsijoje /prūsijoje/ įvedė dvasininkų valdžią - teokratiją /maždaug, kaip Irane šiandien Khomeini bando atstatyti panašią valdžią/, kuriai turėjo paklusti pasaulinė vyriausybė. Tų dviejų valdžių simboliškai atvaizduoti paveiksle 3- Vaidevučio vėliavoje.

Nuo tada visas kraštas gavęs ir naują pavadinimą - PRUTENIJA. Vyriausią valdžią įkūrus, jis įrengė šventovę/ tarsi Vatikaną su Šv. Petro Bazilika/ su pastatais, Krivėms ir vaidiloms, t.y. kolegiją dvasiškių, prie šimtmetinio ažuolo /gyvybės simbolio/ su aukuru /Amžinąja Ugnimi/ ir jame įkeltais vyriausių trijų Dievių /Trigalvyje/ atvaizdais. Tą vietą jis pavadino RIKAIČIAIS /nuo rikio ar rykės, t.y. valdovo ir valstybės/. Čia turėjo būti aukojama dievui Praamžiui ir vaidilų renkami Krivių Krivaičiai, Arijų "popiežiai".

Vaidevučio vėliava buvusi baltos drobės, 5 uolekčių ilgio ir 3 pločio. Joje buvo išsiūti trijų vyriausių dievių /Krivų Krivaičio Dievo atstovų žemėje/ paveiks-lai. Jie dėvi mėlynus drabužius. Herbas - du balti žirgai, kurių tarpe skydas. Skyde matėsi lyg ir žmogus, tik su pražiodinto lokio snukiu /taigi, mes ir meskas "garbinome", kiti su suks!/. Skyde ir vėliavoje buvo mūsų senovinių raštų - runraščiu įrašyta: "Dievulio vardan amžinan: žmonėms PARUSIAMS PERGALĘ VYTIES" /Apie tai mes rašėme, kalbėdami apie "Baltų runas", runrašt/.

Prūsai turėjo dar ir kitą vėliavą su skydu, padalintu į dvi lygias dalis. Viršuje, geltoname lauke, matėsi mėlyna karūna, o apatinėje dalyje mėlyname lauke buvo gel-tona karūna. Kronikininkai spėja, kad tos dvi karūnos galėjo reikšti Krivių Krivai-čio ir Vyriausio Kunigo /valdovo/ dvilypę bet vieną valdžią, o gal taip pat dvi, /į vieną sujungtas tautos /gotus ir prūsėnus/, t.y. seną ir naują /tos pat tautos pa-vadinimą/.

PRUTENIO ir VAIDUVUČIO "legenda", kaip ir visos kitos, mums yra svarbi įvairiais atžvilgiais. Ji yra ypač vertinga istoriniu atžvilgiu, nes atidengia ir išryškina mūsų teises į Prūsų kraštą, kuris tęsiasi nuo Danijos iki Kaukazo. Vaidevučio tėvai ilgai gyveno prie Kaukazo, kur dar šiandien užtinkami "osetai", jų pa-likuonys. Vaidevučio laikais, kaip ir vėliau 8-9 š., turėjome artimus religinius, kultū-rinius, kalbinius ir politinius ryšius tarp visų Arijų tikybos Balto-Aisčių/Prūsėnų ir Rūsėnų/. Apie tai vėliau.

Dabar išaiškėja, kad "pagonyms prūsai garbino ažuolą ir ugnį", o greitai pradė-sime kalbėti apie kitus "burtus" bei "prietarus", kurie taip buvo šventi mūsų protė-viams.

J.J.B

MŪSŲ SENOVĖS DVASIŠKIŲ VYRIAUSIŲJŲ SOSTINĖS AMŽIŲ BĖGYJE

Žemėlapis rodo nepertraukiamą jų grandį per 2500 metų, nuo Trojos griū-vimo ligi žemaičių krikšto. Be to, pažymėtos dvylikos karūnų /tautų/ federaci-jos svarbiausios išsiblaškymo kryptys po Trojos karo. Taip paaiškėja Lizdei-kos žiliausių pirmatačių kilmės paslaptis.

1981, III, 27

MODERNIEJI MILŽINMEDŽIAI

Ar galite įsivaizduoti medžius, kurie išaugtų 6 metrus aukščio per 1 metus tropikuose, padėtų sulaikyti juodžemio sunykimą, sustabdyti miškų gaisrų plėtimąsi; tokius įvairialypius medžius, kurie galėtų būti naudojami ne tik kurui ir popieriaus pramonei, bet ir pašarui?

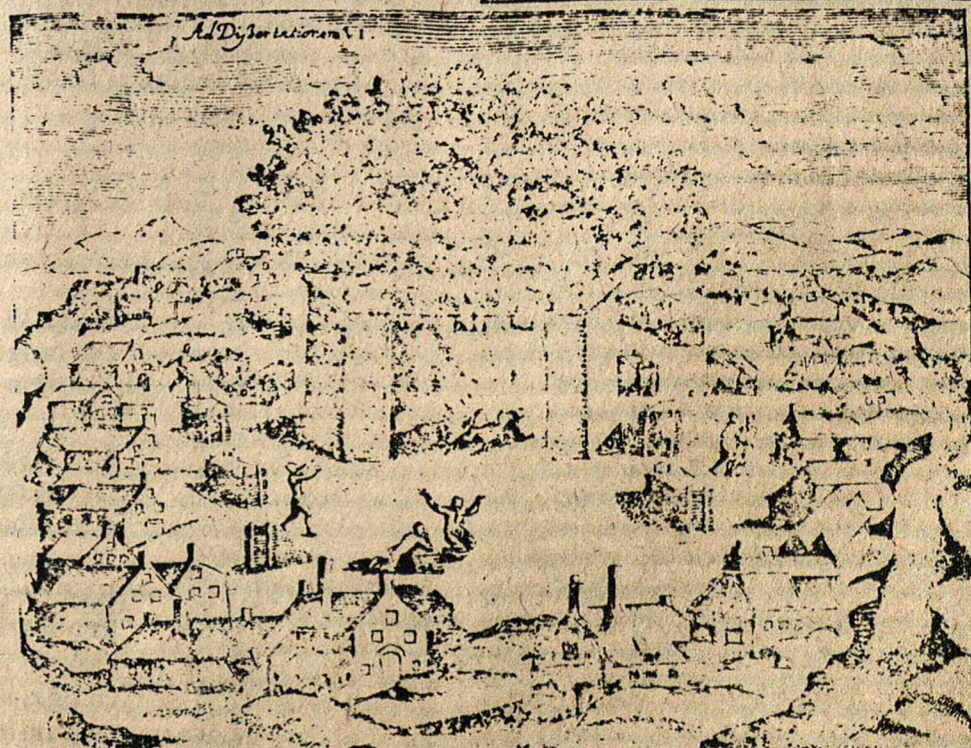
Tokie medžiai šimtmečiais egzistavo, tačiau mokslininkai tik dabar pradeda įsitikinti jų vertingumu. Jie vadinami egzotiškais vardais: Gmelina, Leucaena. Jie nėra tokie stambūs kaip pušys ar klevai, bet, nykstant pasaulio tropinėms girioms, miškininkai susidomėjo greitai augančiais milžinmedžiais /supertrees/, su-teikiančiais pagrindinę viltį miškų ateičiai.

Didelė dauguma tų milžinmedžių yra tikrumoje dar - žovinės rūšies. Kaip jų "giminės" - gerai žinomos li-mos pupelės, lęšiai, žirniuo-čiai, - jie irgi praturtina žemę nitrogeno prilaikančiomis bakterijomis, kurios į-sitaiso jų šaknyse.

Dr. N. Vietmeyer'is, dir-bantis JAV-bių Valstybinėje Mokslo Akademijoje, vadina tas daržoves "smogikų dali-niais kare prieš miškų su-nykimą". Tie milžinmedžiai - daržovės - greitai augdami, suteikia pavėsį kitiems au-galams ir išaugina dešim-teriopai daugiau medienos, negu medžiai vidutinės šilumos zonoje. Be to, jie yra nepaprastai patvarūs ir at-silaiko prastoje žemėje.

Mokslininkai dabar studijuoja tuzinus tokių specialių daržovių. Sausurams iki da-bar, kaip rodo tyrimai, ge-riausiai prisitaikė augalas - medis Leucaena iš Lotynų Amerikos ir pietryčių Azi-jos. Virš 100 jų rūšių siekia nuo 20 metrų aukščio, ku-riuos galima naudoti kirti-mui iki 4 ir 1/2 metrų rū-šiės, kurie puikiai tinka su-laikyti juodžemio slinkimą. Paprastos daržovės puikiai atsigauja, pasodintos tarp Leucaena eilių. Be to, jų la-pai turi daug proteinų. Mil-žinmedžiai nukirsti greitai atauga, kas yra nepapras-tai svarbu, kur žemdirbiai turi kirsti tankynes ir de-ginti kirtimus.

Sula iš Copaifera milžin-medžių, augančių Amazonės pakraščiuose, gali būti nau-dojama dieselio motoro ku-rui. Raudonoji Calliandra prilaiko miškų gaisrų plėti-

algimanto skiltis

D R A U G U I I Š Ė J U S

Tie išėjimai kaskart vis dažnėja. Vis dažniau turi prisi-versti rasti tinkamą žodį paskutiniam atsiveikimui. Formalumas tai, pareiga ar įprotis? Kas žino, bet kai dūšia apsirasojus, kažkaip neįstengti tylėti, tiesiog norisi prabilti. Vykusios ar ne tos mintys bus, gal ir netiek svarbu, kurkas svarbiau, kad draugą, kolegą išlydi bent vienu kitu, nuoširdžiu ir nemeluotu sakiniu...

A. a. Jonas Švedas muzikas, kompozitorius, akademinių dienų kolega, to pačio fakulteto ir bendrabučio kambario draugas, bičiulis. Vadinasi, kartu laužta neskalsi ir ne-gausi pokario badmečio, studentiško davinio duona, kartu ragautas tas skystimėlis, tuo kart kasdienine sriuba va-dintas. Aišku, Jonas turėjo talentą, menininko - kūrėjo sielą. Materialinės gėrybės, net nepakankamas maistas, visų turimi itin riboti ištekliai, atrodo jo visai neerzino ir nejaudino. Jam užteko pačio minimumo šiai ir, galbūt, ryt dienai. Mėgo, tiesa, dūmą patraukti. Tai ar tik ir ne-buvo jo vienintelis "blogas" įprotis.

Teko darbuotis studentų atstovybėje, taip vadinamus, kultūrinius reikalus tvarkant. Čia be Jono talkos jokių bū-du neapsieidavome. Minėjimas, koncertas, kultūrinio pa-mušalo vakaronė - visada reikalinga pianino palyda, akom-ponavimas. Būdavo: "Jonai, būk geras, Jonai sutik, Jonai padėk, Jonai neatsisakyk..." Ne, nebuvo jokio vargo su juo. Visada sutikdavo, neatsisakydavo, padėdavo. Žinojo ar jautė savo vertę scenoje, bet tuo nesipuikavo prieš ki-tus, visada likdavo lygus tarp lygiųjų. Studentų dienomis artimai draugavo su dramaturgu dr. Kostu Ostrausku. Tai, žinoma, buvo intelektualinė draugystė. Abu mėgo muziką, klasikinę, operinę. Savo laiku Kostas lavino balsą (su vi-sai neblogais daviniais) ir, kas gi kitas, jei ne Jonas jam atlikdavo muzikinę palydą. Kambario kolegos juos abu vi-sada laikydavome ekspertais visų rūšių rimtosios muzikos srityje.

Taipogi ir mūsų, likusiųjų, muzikos pamėgimas ir su-pratimas buvo ribotas, tad nestebėtina, kad pradėjęs kom-ponuoti savo individualinius kūrinius, Jonas demonstruo-da-vo, aiškindavo juos, tik labai neskaitlingam būreliui tų, kurie galėjo tai suprasti ir vertinti. Kaip ir kiekviename universitete, esama studijuojančių ir studentaujančių. Jo-nas, be jokios abejonės, buvo drausmingas ir pareigingas studentas, tik laisvalaikius skirdamas savo taip pamėgtai muzikai. Ne visi net ir žinojome, kad jis "rašo" muziką. Kitą kartą galvodavome, kad Jonas sėdi susikauptęs prie studijų rašto darbų, seminarų ar proseminarų ruošimo. Taip ir prisimena šviesiaplaukio, atgal šukuotais plaukais, Jono profilis, užsikniaubusio prie rašomo stalo, kažką rašančio, braukančio, taisančio, tokio, lyg ir susirūpinu-sio, cigaretės dūmų gaubiamo...

Šiandien jau ir jis išėjęs. Tai kasdienybės raida ir ne-išvengiamybė, neaplenksianti nei vieno. Anksčiau ar vė-liau, išeisime visi, skirtumas bus tik tame, kad vieni ne-paliksime jokių pėdų; kitų atminimas ir išlikimo ženklas bus gilesnis ir prasmingesnis, - toks yra kiekvieno pri-pažinto kūrėjo kelias. Lietuviškoje muzikologijoje Jono Švedo vardas tikrai išliks ir mūsų ateities kartoms.

masi, nes jų kamieno apa- atželdinti išnykstančias gi-čioje auga labai tankūs lapai. rias. Tinkamai prižiūrint ir trę- /Is Reader's Digest, kovo šiant žemę su Leucaena ir mėn. 1981 m. laisvai vertė Gmelina medžiais, yra vilties Birutė Nagienė/.

J. ANDRIUS SUDARYTĄ LIETUVOS ŽEMĖLAPĮ IR IŠLEISTĄ DEVENIŲ KULTŪROS FONDO. — KAINA \$6.00 plus .65 c. (persiuntimo iš-laidoms padengti) — GALIMA ĮSIGYTI SIUNČIANT UŽSAKYMUS ŠIUO ADRESU:

DEVENIŲ KULTŪRINIS FONDAS
P. O. BOX 10782
ST. PETERSBURG, FL. 33733

SENOVIŠKA
ROMUVA
SU
ŠVENTUOJU
AŽUOLU

Apačioje:

kairėje -
VAIDUVUČIO
VĖLIAVA
dešinėje -

VALSTYBĖS
SENOVINIS
HERBAS

SOVIET GENOCIDE IN LITHUANIA

JOSEPH PAJAUJIS-JAVIS

APIE AUTORIŲ

Dr. Pajaujis-Javis buvo gimęs Lietuvoje 1894 m., iš profesijos - ekonomistas, publicistas, padaręs doktoratą iš socialinių-politinių mokslų srities Kiel Universitete, Vokietijoje.

Lietuvoje politiniame gyvenime pasižymėjo būdamas Lietuvos Seime 1926-27 m., buvo Lietuvos delegacijos narys sudarant prekybos sutartį su Sovietų Sąjunga Maskvoje 1926 m. 1941 m. jis buvo Darbo ministru laikinoje Lietuvos vyriausybėje.

Savo darbą pradėjo dėstytoju Komerciniame Institute Klaipėdoje, vėliau tapo profesorium Vilniaus Universitete, Vilniuje, dėstydamas Ekonominis mokslus ir Ekonomiją - ne Geografiją, tą patį darė atvykęs į Ameriką, Alaska Ute. Primėmė JAV pilietybę 1952 m. Po to darbavosi Kongreso Bibliotekoje Washingtone, D.C. Čia jis išdirbo 15 metų iki pasitraukė į pensiją.

Dr. Pajaujis-Javis mirė 1973 m.

Šios knygos išleidimui finansinę paramą suteikė Tautos Fondas ir autoriaus našlė Emilija Pajaujienė-Jarvis. Aplanką paruošė dail. Vladas Žilius.

APIE KNYGĄ "SOVIET GENOCIDE IN LITHUANIA"

Ši knyga susideda iš dviejų dalių. Pirmoje aprašoma pirmoji Sovietų okupacija - 1940-1941 m., antroje - II-oji 1944- ir pirmoji jų valdymo dekada, iki 1954 m. Knygos pabaigoje randame vertimų svarbiųjų dokumentų: Slaptąjį Protokolą 1939 m. rugpjūčio mėn. 23 d., Lietuvos išdalimo, žemėlapi, Pagrindinius nurodymus ištrėmimams, Parengiamuosius planus likviduoti pasižymėjusius "priešvalstybinėms partijoms" priklausančius asmenis; Instruktijas pasiruoti genocidinėms deportacijoms; Saugumo Komisarų įsakymą 1941 m., Raštą Valstybės-Saugumo Liaudies Komisarui Gladkov'ui.

Pridėta išsami bibliografija ir indeksas.

Knyga parašyta anglų kalboje, rūpestingai dokumentuota. Be to, autorius suteikia pagrindines analizes ir aprašymus GULAG'ų - sovietų priverstinio darbo stovyklų - kalėjimų sistemos ir Sovietų Sąjungos ekspansinę užsienio politiką.

Ši knyga yra nepaprastai vertingas įnašas netikėtai - taučiams, bet ir mūsų studijuojančiam jauniui, kuriam anglų kalba aprašyti įvykiai bus daug aiškiau suprantami ir padės dalintis žiniomis su savo aplinka šiame kontinente ir kitur, kur kalbama angliškai. Idomu būtų sužinoti, kodėl tiek daug laiko praėjo iki šios knygos pasirodymo? Autorius mirė prieš 7 metus!

Besimokančiam mūsų prieauginui lituanistinėse mokyklose, ypač jas baigusiems ir bebaigiantiems - tai būtų nepaprastai puiki dovana. Kietais viršeliais, 246 psl.

Knygos kaina - \$ 10.95. Užsisakyti galima per Manyland Books, Inc., 84-39 90th Street, Woodhaven, N.Y. 11421, USA. Arba per Lithuanian National Foundation, Inc. P.O. Box 21073, Woodhaven, N.Y. 11421, USA.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

"Lietuvių Dienų" žurnalo Vasario mėnesio numeris jau išsiuntinėtas skaitytojams, bendradarbiams ir platintojams. Šis "Lietuvių Dienų" numeris yra skirtas dailininko Jurgio Juodžio kūrybai ir asmeniui išryškinti. Viršelyje jo nuotrauka prie jo kūrinių. Tautinio meno kelio ilgas jo kūrybos ir tematikos straipsnis paruoštas Algirdo Gustaičio, pailiustruotas įvairių temų ir kompozicijų paveikslų nuotraukomis. Vedamajame Simo Sužiedėlio straipsnis "Tautos Laisvė ir moralė". Prano Visvydo humoreska "Šaunioje rezidencijoje". Daugybė nuotraukų iš VLIKo seimo Toronte. Knygų "Jūrų keliais", "Spaudos baruose", "Širdis iš granito" ir kt. recenzijos.

Anglų kalbos skyriuje - Karilės Baltrušaitytės straipsnis apie Kristijono Donelaičio asmenį ir ištraukos iš jo "Metų". Ten pat randame dail. Viktoro Liaukaus drožinių nuotraukas ir jo biografinius bruožus. Jonas Skyrius recenzuoja knygos "Lithuanian Writers in the West" dalį, su A. Kairio, A. Rūtos ir J. Jankaus nuotraukomis ir jų kūrybos analize. Šalia paminėtų dar rašoma apie Terleckio, Sasnausko, Gajausko, Petkaus ir kitų disidentų kančios-kelius.

"Lietuvių Dienas" leidžia Antanas F. Skyrius. Adresas: 4364 Sunset Blvd. Los Angeles, CA. 90029, USA.

IR JIE DŽIAUGIASI PAVASARIU

ALGIMANTO MACKAUS KNYGŲ LEIDIMO FONDAS

AM & M Publications išleido 41 knygą, iš kurių dešimt premijuotos įvairiomis premijomis. Šiais metais žada išleisti Ediaro Cinzo romaną "Mona", Iechoko Mero romaną "Sara" ir Petro Klimo dienoraštį iš Lietuvos kūrmosi laikų.

Kiekvienas asmuo skiriamas į metus \$ 25.00 knygų leidimui bus skaitomas fondo nariu, gaus veltui populiarią, liuksusinę Antano Gustaičio knygą "Saulės šermenys" ir jam automatiškai bus siunčiami naujai pasirodantys fondo leidiniai.

Jei metų bėgyje knygų bus išleista mažiau, negu už 25 dolerius, tai kiekvienas fondo narys turi teisę pasirinkti ankstyvesnių fondo leidinių už likusią sumą arba nusirašyti tą sumą nuo mokesčių, naudojant Ta Id. No. 36-2916315 / JAV-ėse /.

Kviečiami visi paremti fondą užsisakant knygas šiuo adresu:

AM & M Publications
c/o G. Vėžys
7338 South Sacramento Avenue
Chicago, Illinois 60629

arba per savo kioskus.

Algirdas Landsbergis. Trys dramos. 1980 m. 176 psl.	\$8.00
Aleksandras N. Dičpetris. Trys dienos pasaulio. Novelės. 1980 m. 184 psl.	\$8.00
Algirdas J. Greimas. Apie dievus ir žmones. Tautosakos studija. 1979 m. 360 psl.	\$10.00
Jurgis Blekaitis. Rudens ritmu. Eilėraščiai. 1979 m. 136 psl.	\$6.00
Valdas Adamkus, red. Santara-Sviesa. 25 metų sukaktuvinių leidinių. 1979 m. 160 psl.	\$6.00
Liudas Dovydėnas. Vasaros vidudienis. Novelės. 1979 m. 248 psl.	\$8.00
Lidija Šimkutė. Antrasis ilgesys. Eilėraščiai. 1978 m. 80 psl.	\$5.00
Henrikas Nagys. Prisijaukinti sakala. Eilėraščiai. 1978 m. 72 psl.	\$6.00
Kazimieras Barėnas. Kilogramas cukraus. Apsakos. 1978 m. 272 psl.	\$8.00
Tomas Venclova. 98 eilėraščiai. Eilėraščiai. 1977 m. 136 psl.	\$6.00
Kostas Ostrauskas. Čičinskas. Drama ir dvi mikrodramos. 1977 m. 102 psl.	\$5.00
Marius Katiliškis. Apsakymai. Novelės. 1975 m. 254 psl.	\$8.00
Eduardas Cinzas. Raudonojo arklio vasara. Romanas. 1975 m. 312 psl.	\$6.00
Alfonas Nyka-Niliūnas. Vyno stebuklas. Eilėraščiai. 1974 m. 80 psl.	\$5.00
Antanas Skėma. Saulės šermenys. Humoristiniai eilėraščiai. 1973 m. 112 psl.	\$7.00
Algirdas Landsbergis. Vėjas gluosniuose. Gluosniai vėjuje. Dramos. 1973 m. 126 psl.	\$5.00
Vincas Trumpa. Napoleonas, Baltija, Amerika. Istorinė studija. 1973 m. 256 psl.	\$6.00
Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos 1529 m. Statutas. 1971 m. 270 psl.	\$10.00
Kostas Ostrauskas. Kvartetas. Dramos. 1971 m. 178 psl.	\$5.00
Antanas Skėma. Raštai I tomas. Proza. 1967 m. 500 psl.	\$6.00
Antanas Skėma. Raštai II tomas. Dramos. 1970 m. 440 psl.	\$6.00
Kazys Almenas. Gyvenimas tai keikė vyšnių. Novelės. 1967 m. 214 psl.	\$5.00
Jonas Mekas. Pavieniai žodžiai. Eilėraščiai. 1967 m. 95 psl.	\$4.00
Vytautas Kavolis, red. Lietuviškasis liberalizmas. 1959 m. 216 psl.	\$3.00

KITŲ LEIDYKLŲ LEIDINIAI

Henrikas Radauskas. Eilėraščiai. 1965 m.	\$5.00
Henrikas Radauskas. Eilėraščiai. Pomirtinė poezijos knyga. 1978 m.	\$6.00
Algirdas Landsbergis. Muzika įžengiant į neregėtus miestus. Novelės. 1979 m.	\$6.00
Tomas Venelova, red. Balsai. Pasaulinės poezijos antologija. 1979 m.	\$6.00
Juozas Jakštas. Dr. Jonas Šliūpas. 1979 m.	\$12.00
Vitolis E. Vengris. Lithuanian Bookplates. Lietuvių ekslibriai. (Dviem kalbom) 1980 m.	\$20.00

4 psl.

Maironis

MERGAITĖ

Pražydo pasklido žiedai po laukus
Ir pievas išpynė margai;
Aš skinsiu, sau pinsiu rausvus vainikus,
Žydėsiu, kaip žydi laukai.

Banguoja ir mainos tarp kalnų žalių
Upelis nuo margo dangaus;
Stebėsiuos gėrėsiuos vilnių blaivių
Ir savo vainiko gražaus.

Sučiulbo pragydo tarp girių saldžiai
Paukšteliai byla įvairi;
Dainuosiu ringuosiu po girią skardžiai
Ir aš, karalienė graži.

Sužvengė subildo žirgelis toli:
Bernužis atjoja giria;
Palėkusi slėpsiuos; žaibu-akimi
Pažvelgsiu tiktai paslapčia.

V. Reimeris

SPALVOS KAITA

Už lango vaizdas dar šaltai negyvas.
Žiemos valdžia.
Ir tik viena paguoda,
kad šitas sodas - fotonegatyvas:
kur juoda - balta;
o kur balta - juoda.

Kad greit pavasaris -
kruopštus paveikslų meistras -
kas atvirkščia - atkeis,
ir dar spalvų pridės...
ir pasikeis žmonių veidai ir aistros
tarp juodo sniego ir baltos mirties...

Ir gal ne tu,
o obelis šviesi stovės už lango,
kai žemė persmelks
žalias laiko dūmas,
kai vešlumu žolė
primins pusnyčių bangą
ir kai žiedų snieguos nuskęs
skaudus šakų juodumas.

V. Mačiūka

GIESMĖ SAULEI

Būk pagarbinta, saule,
Gyvybės šaltini!
Tu lopšį žmonijos kaitriais spinduliais
Kasdien gaivini.
Be tavęs nevirpėtų pavasariai,
Neželtų želmuo,
Nečiulbėtų rytais giesmininkai.
Be tavęs
Mirtimi ir amžinu šalčiu
Dejuotų gimtoji planeta.
Būk pagarbinta, saule!
Tavo šiluma -
Amžinai nepakeičiamas gėris -
Suteikia jėgų
Mūsų kelyje į tolimą ateitį,
Kuriai jokių ribų nėra.

VILNIUS

Vilniaus kvartaluose
Tykomis gatvių knygą skaitau.
Virš margaspalvių stogų
Žydrame danguje
Sklando Vilniaus balandžiai.
Šimtmečių balsas
Sustingo pastatų fasaduose.
Koks Tu amžinai jaunas,
Baltasparni Vilniau!
Tavo akmenis glamonėju
Virpančia ranka
Ir ačiū sakau
Už nepakartojamą pasaką,
Vienintelis mieste.

V. Mačiūka

Stasys Navickas

AUSRA

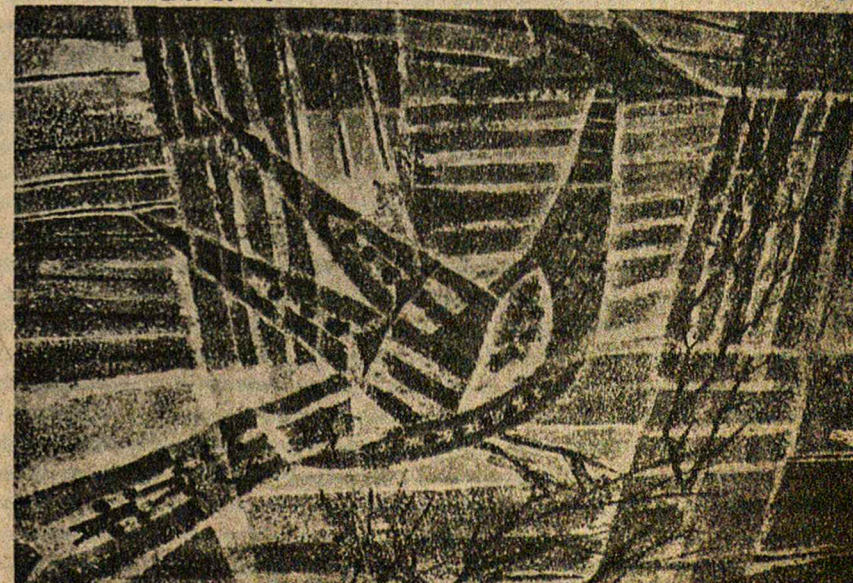
Lyg rastos lašai
Aušros ugnys -
Nuo išsiskleidusios
Gyvenimo gėlės
Akimirkos į žemę
Laša.
Paukščių muzika švelni
Pakyla nuo žolės
Ir neša
Saulės lašą
Širdžiai bundančiai.

Ir džiaugsmas akmenis
Akmenis prakalbina
Ir upių vandenį
Nuskaidrina,
Ir žvėrį alkaną
Išvaro iš aušros,
Ir kreidina
Raminių lauką
Degančios žaros
Spalvų pritaško...

Einu kaip žiedas
Per pasaulį,
Supu širdy jo
Jo saulę...

Da I. A. Tamošaitis RUDAKĖLĖ akvarelė

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

IŠ PADANGĖS MIELOS

/Iš spaudos okup. Lietuvoje ir išeivijoje/Parinko J.P.-lis.

55 METAI BALETUI

Atžymėti 55 m. Lietuvos baleto sukačiai Vilniaus Operos ir Baleto Teatre buvo pastatyta Delibė "Kopelijos" spektaklis.

Baletu "Kopelija" prieš 55 metus buvo pradėtas Kauno Baleto Teatras.

LIETUVIAI ŠOKĖJAI KONKURSE

Kandidatai į tarptautinį baleto artistų konkursą, kuris įvyks 1981 birželio mėnesį Maskvoje, konkurso būdu parinkti du lietuviai baleto artistai — Jolanta Valeikaite ir Danielius Kiršys.

KĄ PASAKĖ "TIESOS" RED. A. LAURINČIUKAS

Lietuvos komunistų partijos suvažiavime sausio 29 d. kalbą pasakė ir "Tiesos" vyr. redaktorius A. Laurinčiukas, Jis, tarp kita ko, taip kalbėjo:

"Vakarų imperialistai ir Pekino hegemonistai be atvangos gamina ne tik atominės, bet ir purvo bei šmeišto bombas. Su pašėlusiu itū-žiu "apšaudoma" ir Tarybų Lietuvos žemė.

Tarptautinė reakcija globoja užsienyje gyvenančius buržuazinius nacionalistus, nupirkdama jų skystus balsus ir jau ne vieną kartą parduotą sąžinę. Respublikos spauda veda puolamojo charakterio propagandą, demaskuoja ir toliau demaskuos Amerikos, Vatikano bei kitus iš istorijos kapinyno sklindančius balsus..."

• A. Laurinčiukas čia lankėsis ir apsirūpinęs "supuvusių" vakarų gaminiais, nuduoda kvailą ir tvirtina, kad "mes pardavėme savo sąžinę." Kokią? Tautinę???

STATO TILTĄ Į Jūrą

Prie Šventosios žiočių, senojo molo vietoje stato tiltą į jūrą. Darbus atlieka kurorto kelių eksplotavimo valdyba. Poilsiautojai labai pamėgo senąjį Palangos tiltą. Tikimės, kad naujasis irgi bus populiarus, juolab, kad Šventojoje kasmet atostogauja vis daugiau žmonių.

Naujasis tiltas turės apie 30 metrų atšaką Šventosios upės žiočių link. Atšakos pabaigoje, pasak, Palangos dalininko Vynginto Domanskio, bus pastatyta skulptūrinė grupė "Žvejo dukros". Nūnai šis skulptorės Zuzanos Pranaitytės darbas, jau nuletas iš bronzos, atkeliavo iš Minską į Palangą ir laukia, kol bus baigtas statyti tiltas. Tada pagal architektės Živilės Mačionienės projektą trys grakščios, aukštos bronzinės merginos sustos prie jūros, nerimastingai laukdamos, kaip ir visų Šventosios žvejų žmonos bei dukros.

Poliai į jūrą jau nužingsniau per 300 metrų, —sako Palangos kelių eksplotacijos valdybos viršininkas Rimantas Mikalkėnas. — Feliksas Šalnis, kiti dailidės, kloja grindis, ruošia suoliukus, tvarko senus, dar prieš ke-riadesimts metų sukaltus polius.

Pasirodo, laikas polį nevienodai veikia. Jo dalis, esanti virš vandens, genda, pūva. O apsemtoji — atvirkščiai — tvirtėja. Į medį tiek prisigeria jūros druskų, kad net plieniniai grąžtai dyla.

GRYBAI ŽIEMĄ

Su pasisekimu grybus augino "Panerio" daržininkystės tarybinis ūkis ir tauralaukėčiai. Per metus Tauralaukio grybų augintojai iš šešių šimtų kvadratinų metrų grybų surenka apie 9 tonas pirmarūšių dvisporių pievagrybių, kuriuos grybautojai vadina šampinjonais. Šampinjonų žinoma apie šešiasdešimts rūšių. Tai — ne-reiklūs, pakelėse, daržuose, skveruose, ganyklose augantys grybai. Auginti juos pradėta Prancūzijoje. Norint išauginti baravyką, reikia sudaryti sąlygas, kuriose galėtų vykti grybo ir medžio šaknies simbiosė. Pievagrybiai gali augti bet kur, kadtik užtektų drėgmės ir reikalingų maisto medžiagų, kurių gausu pavėsiuose, komposte. Pievagrybiai surenkami jauni. Pramoniniu laikomas 10—20 gramų sveriantis grybas, tad norint prigrybauti toną pievagrybių, reikia išauginti vidutiniškai 66000 grybų. Jauni pievagrybiai labai maistingi — džiovinuose 43 procentai baltymų.

Pasaulyje žinoma apie 100 tūkstančių grybų rūšių. Europoje valgomų grybų rasta per 500 rūšių. Lietuvoje kiek mažiau — 318, o vertingų tarp jų — 100 — 120 rūšių. Per 2000 metų žmogui pavyko sukultūrinti daugiau kaip du tūkstančius augalų, bet tarp jų — tik keliolika rūšių grybų: dvisporių, pievagrybių, gliuosnėkreivabudę, raukšliažiedę gleiviabudę. Mokslininkai bando užpildyti šią spragą, nes švieži, marinuoti, džiovinti arba sūdyti grybai — paikus kulinarijos gaminy. Grybų maistingumą galima prilyginti duonai, fosforu jie prilygsta žuviai, džiovinti baravykai net dvigubai maistingesni už kiaušinius ir dešrą, o grybų aromatas sužadina skrandžio sulčių išsiskyrimą. Del šių savybių grybai — vienas seniausių žmogaus vartojamų produktų.

Prieš dešimtį metų pievagrybius pabandė auginti Purnaliuose, senoje paukštidėje, — pasakoja grybų auginimo pionieriai. — Grybai

neblogai užderėjo. Tada ir sumanėme statyti grybyną. Praėjusiais metais mums jau pavyko gauti neblogą derlių — 12 kilogramų pievagrybių iš kvadratinio metro sodinių.

Tauralaukio grybai siunčiami į Vilnių, Klaipėdą, Palangą, kur jie noriai perkami. Pievagrybių auginimo technologija, nors ir gerai

žinoma, bet gana sudėtinga. Kad grybai puikiai derėtų, auginimo kameroje reikia palaikyti 17 laipsnių šilumos temperatūrą, laikui laistyti grybius, apsaugoti jų vabzdžių ir infekcijos užkrėtimo. Grybių sodinama keturis kartus per metus. Po keturiasdešimties dienų ji sudygs ir ima augti pirmasis grybų derlius.

Anelius MARKEVIČIUS

VELNIO TRAMDYTOJA

/tęsinys/

Pakilę nuo stalo, jie dar kieme gerą valandą vis apie reikalus šnekėjo. Pagaliau inžinierius išvažiavo. Tik dabar girininkas prisiminė architekto prašymą. Baisiai nenorėjo traukti į tą Vanagynę, bet pažadas ir tyliai, lyg niekam nematant išmūrytas garažiukas, kur jau saugiai mašina stovėjo, privertė jį išvaryti iš kluono motociklą. Tai buvo senas klederas su priekaba, bet po miškus traukė — pats tas. Negi lauzys savo mašiną.

Kadagys jau septintus metus čia šeimininkavo, ir jam gerai buvo žinomi visi miškai ir pamiškės. Tad jis dūmė vingiuotais keliukais nesidairydamas. Motociklas traukė gerai, ir gal po valandos Kadagys pamatė Vanagienės sodą. Bet tuo pat metu keisti dalykai ėmė darytis. Variklis, iki šiol ritmingai urzgęs, staiga sučiaudėjo ir užgeso. Negi benzino nepaduoda, pagalvojo. Nulipo, patikrino. Siurblys veikė, ir visa kita buvo tvarkoj, bet ilgai vargo, kol vėl užvedė variklį. Nuvažiavęs negesinsiu, pagalvojo, apžergdamas sėdynę. Įjungė bėgį, pasuko rankeną. Variklis riaumoj, bet motociklas — nė iš vietos. Čia kokia velniava, keiktelėjo ir tuoj pastebėjo, kad laiko auspaudęs stabdį. Atleido. Vis dėlto išgėrus važinėti negalima, papeikė pats save. Didindamas greitį, nuriedėjo keliuku, užlėkė ant kalvelės, bet variklis vėl užgeso. Bala jo nematė, pažėjusi pėsčias.

Nuo kalvelės visa sodyba buvo kaip ant delno. Šviesio šviete naujutėlė daržinė baltu šiferio stogu. Kokiu aštuonių metrų ilgio ir šešių pločio, sumetė, ketindamas priėjęs žingsniais tiksliau išmatuoti. Staiga grįžtelėjęs pamatė riedantį pakalnėn motociklą. Priekinis ratas buvo persisukęs, ir motociklas įstrižai leidosi šlaitu. Kadagys pasivijo, užsoko. Suurzgė variklis, ir motociklas, lyg kažkieno pastūmėtas, nurūko pašėlusiu greičiu, šokinėdamas per duobes ir šaknis, vos neužkabindamas pakelės medžių ir krūmų. Kadagys atsišaukė tik pusiau, sutelkino greitį. Kiek jau mes ten išgėrėm, pagalvojo, niekaip negalėdamas suprasti, kodėl tas motociklas pats ėmė nuo kalvelės riedėti. Gal stabdžiai... gal? ...

Grįžęs namo, Kadagys paskambino Gūzei: viskas taip, kaip j's sakęs, daržinė nauja, ką tik pastatyta, devynių metrų ilgio, septynių pločio / nenorėdamas apsiriki-ti, metru paigino ir paplatino /, tik nieko namie nebuvo, todėl ir pakalbėti neteke...

— Aišku, — pasakė architektas. — Ačiū tau... Po poros dienų Gunglys ir Marcelė gavo perspėjimus. Gungliui buvo paliepta nugriauti vilą, neteisėtai statomą ant Balčio ežero kranto, o Marcelė — neteisėtai pasta-tytą daržinę. Nepaklausius perspėjimo, vila ir daržinė būsiandos nugriautos prievarta.

Zootechnikas Gunglys, kadaise buvęs boksininkas, ne vienas išnarinęs žandikaulį ir pats suknėžinta nosim, dviejų metrų ūgio, vyras iš stuomens ir liemens, perskaitęs perspėjimą, griausmingai nusikvatojo:

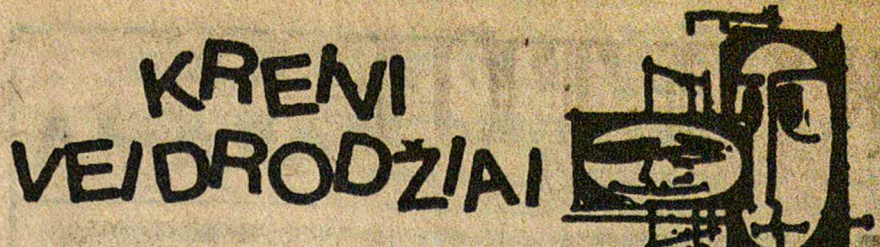
— Ho ho ho, atsirado! Pamėginkit tik žalčiai! Žiūrėkit, kad jūsiškių nenugriaučiau!

Jis varė bene penktą dešimtį, buvo patyręs, apskuręs, energingas. Ką darė, darė tvirtai, triukšmingai, kad aplinkui griudėtų. Gailėjosi, jog pražiopsojo progą ir anksčiau nepasirūpinę kokia nors poilsio vietele ant ežero kranto ar kur prie upelio, juoba, kad buvo užkietėjęs žvejys. O juk prieš keletą metų galėjo pusvėliui nusipirkti kokią trobelę ar net jos pamatus ir netrukdo mas statytis. Susigriebė, kai jau buvo šaukštai po pietų. Ir vis dėlto, ausižiūrėjęs kažkokius senus sodybos pamatus, ėmė rėsti namelį. Jį vieną ir kitą kartą perspėjo, bet Gunglys tik ranka numojo — naivuolių plepalai. Dar taip nebuvo, kad imtų ir nugrautų. Kas statė — pasistatė, ir turi.

Po darbo sėdęs ant motociklo, Gunglys vėl nudūmė prie ežero.

Tuo tarpu Marcelė, gavusi tokį raštą, vėrė špygą į dangų ir nusijuokė:

— Išgrauškite, nieko jūs man nepadarysit. Iš tikrųjų, nuo tos dienos, kai Paraistis daržinę pastatė, kai būdelę sukalė, nė vienas svetimas žmogus į kiemą nebuvo kojos įkėlęs. Net kaimynas Vėlgyvis, pa-

APELSINŲ FABRIKAI

Įsiveržus sovietams į Lietuvą 1940 m., parkuose ir užkandinėse knibždėjo raudonarmiečiai, girdami "didžiąją taryną", kur visi yra išlavinti, viskuo pertekę, gyvenimu patenkinti.

Grupelė studentų pasigavo vieną tokių agitatorių ir pradėjo jį kamantinėti: "Ar tu žinai ką nors iš geografijos?", — klausia rusų pirmasis studentas.

— Kaip gi aš nežinosiu? Juk aš geografijoje nekartą nakvojau! — atsakė užklaustasis. Studentas jį suniekino, pareiškęs, kad geografija yra abstrakti sąvoka — mokslas.

"Ar esi kada buvęs Paryžiuje ir ar matei Eifelį?", — paklausė kitas kolega.

— Aš Eifelį ne tik mačiau, bet ir valgiau jo! — atsakė nesvyruodamas rusas. "Niekus kalbi", sako studentas, "Eifelis geležinis!"

"Ar jūs turite ten "sojūze" apelsinų?", — teiravosi trečias studentas.

— Kvailas klausimas! — sako ruskelis. — Sovietiniai fabrikai apelsinus gamina masiniai 3-jomis pamainomis! "Ar valgei tokių apelsinų?"

— Nebandyk, draugas, manęs provokuoti. Ne, aš jų nevalgiau, nes jie gležniai, — atkirto kiek susinervinęs propagandistas.

Miniai smalsuolių kvatojant, kariškis pasijuto nejaukiai ir nužingsniavo susigėdęs, kareivinių link...

Užrašė: Tadas Gadeikis

uostinė mėgstantis, nepasirodė. Ir gerai, ko čia nosi kaisioti be reikalo. Marcelė matė, kaip motociklu girininkas atburzgė, kaip ant kalvelės sustojęs dairėsi ir kaip, it patrakęs, nudūmė atgal. Matė ir laiškininkę, rašiją Julę su krepšiu atkrypuojančią ir ant tos pačios kalvelės paslydusią ir nibeatsikeliančią. Net nubėgo jos gelbėti. Julė savo rašą koją buvo nikstelėjusi. Patimpčiojo jos tą koją, paėmė laišką, ir Julė, dar labiau, negu prieš tai šlubuodama, nuklypino atgal.

Marcelė Vanagienė ir toliau virė Paraisčiui barščius, kopūstus su kumpiu ar rūkyta dešra, kepė blynus, melžė jo karvę, šėrė savo kiaules ir jo meitėliuką, ravėjo daržus, rinko jau pradėjusias sirpti mėlynės.

Per tą laiką Paraistis jau ir trobą aplopė, rūkyklą naują kieme pastatė. O kad jam patiko niekuo nesirūpinti, socialiai pavalgyti ir dar stikliuką per pietus ar vakarienę išlenkti, kad buvo apskalbtas, apsiūtas ir vienoj lovoj su Marcelė miegojo, tai ir į namus nesiveržė, į darbus pas švėtimus nelėkė. Gavusi arklį, vieną dieną Marcelė su Paraičiu į jo namus nuvažiavo, drabužius, spintoj sukabintus ir po visą trobą išmėtytus, surinko, patalus, pagalvius, dar jo Domicelės pasoginius, į ryšulius surašiojo, miltus iš skrynios iškuopė ir į maišą supylė, kur geresnius rakandus surinko ir viską į vežimą sukrovė. Paraistis lentgaliais trobos langus ir duris kryžmai užkalė, o kluono ir tvarto duris viela užrišo.

VI

Gal po savaitės, gal po dviejų, vieną popietę iš kelių valdybos kiemo, žlegėdamas vikrais, išropėjo buldozeris. Platus blizgatis jo noragas iš šerno knyslė, buvo grėsmingai pakeltas, nors buldozeryje sėdintis vaikinukas atrodė gerai nusiteikęs ir niūniavo dainelę:

Palauk manęs po žaliu beržu,
Ateisiu, kai žvaigždės kris,
Palauk.....

Iki šiol jam nieko neteko griauti. Vis kalniukus skobė, daubas, slėnius užpylinėjo, vis tiesino, lygino, dailino kelius, kad žmonėms važiuoti patogiau būtų. Ir tie žmonės, kaip pro kaimelius, šalikelėse sutūpusius, toliau traukdavo, juos maloniai sutikdavo ir palydėdavo. Jan buvo įdomu, ir šiek tiek baisoka. Pats viršininkas išsikvietė, įteikė raštą ir pasakė: "Nugriauk, tai ne mūsų pačių išmonė, toks įsakymas iš viršaus. Jie žino, o ką daro. O nenugriausi — premija lėkš!"

O kas man, galvojo Gaidulis, sukdamas iš vieškelio į siaurą miško keliuką. Ir vis dėlto, net baisoka. Jam buvo žinoma ta vilutė ant Balčio krato, nes daugiau jokių pastatų nebuvo. Dar pernai rudėnį grybaudamas užtiko tik pradėtą statyti. Be reikalo draugai viršininkai laukė, kol pastatys. Būtų anksčiau iškvieta, pakalbėję. Žmogus supranta, kai jam paaiškini... Bet kas man...

Staiga iš pušies, stūkstančios už dešimties žingsnių nuo keliuko, pakilo didelis juodas paukštis ir garsiai, net motoro gaudesį nustelbdamas, kranktelėjo. Gaidulis pamatė, kad ta pušis svyrą ir griūva tiesiai ant jo. Prislėgęs, — nuvėrė mintis. Be matant sustabdė buldozerį, atstatupstą pavarė. Pušis tik užtelėjo skersai keliuko, prieš pat buldozerio noragą.

Kurį laiką Gaidulis sėdėjo visas pastėres. Pasitaikyk šitaip! Kad kiek — būtų sutraiškūs kabiną. Motoras dun-dano, o jį pagavo nerimas, nors nebuvo nei prietaringas, nei bailus. Ta pušis, tas juodas paukštis... Kodėl ji negalėjo virsti anksčiau arba vėliau? A, niekai, tai tik sutapimas. Išlipo, apžiūrėjo pušį. Nustumti nepavyks, kamienas remiasi į šonę augančias pušis. Gal spjaut į viską ir grįžt atgal. Bet ką viršininkas pasakys? Ne, šitaip dar nebuvo, kad Gaidulis savo darbo neatliktų. Bet kaip pravažiuoti? Abipus miškas stūkso kaip mūras. Nebent tą pušį buldozeriu į šoną trauktelėti, jei viršūnė praslys pro kitus medžius. Apjuosęs pušį grandine, ėmė atbulas tempti. Viršūnė lūžo, ir pušis paslinko į keliuko pašalį. Dabar galima buvo pravažiuoti. / bus daugiau /

5 psl.

JEIGU GERI IR GALI GERTI — TAVO REIKALAS,
JEIGU NORI NUSTOTI — MŪSŲ.

ATEIK Į LIETUVIŲ, A. A. (ALKOHOLICS ANONYMOUS)
GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA
TREČIADIENĮ, 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE.,
8 VAL. VAKARO.

ARBA SKAMBINK MUMS:
LEONUI G.: 366-2548 (NAMU), 489-5391 (DARBO)
JUOZUI S.: 631-6834; HENRIKUI N.: 277-7868;
DAINIUI L.: 768-9696; DONALDIUI D.: 661-1733

Jony's Photo Studio

Portretai, Vedybos, Krikštynos,
Sukaktuvės mažamečiams,
Ivairios progos

T. LAURINAITIS
Tel.: 525-8971 2680 FRONTENAC ST MONTREAL, P. Q.

CFMB

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENA ANTRADIENĮ nuo 11.30 iki 12v. nakties
PROGRAMOS VEDEJAS L. STANKEVIČIUS
1053 Albanel Cr. Duvernay, P. Q. Tel.: 669-8834

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

14% už 90 dienų term. ind.
13 1/4% už 6 mėn. term. indėlius
12 1/2% už 1 m. term. indėlius
12% už 3 m. term. indėlius
13% už pensijų ir namų planą
13% speciali taup. sąsk.
10 1/4% už taupymo sąstas
6% už čekių sąstas (dep.)

IMA:

15% už asm. paskolas
14% už mortgičius

AKTYVAI virš 28 milijonų dolerių

Asmeninės paskolos duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta sontoaupy dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir ontrięji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149 M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400 M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 19 milijonų

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais 10-3
Antradieniais 10-3
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10-8
Penktadieniais 10-8
Šeštadieniais 9-1
Sekmadieniais 9.30-1

MOKA UŽ:

90 dienų termin. indėlius 14%
term. indėlius 6 mėn. 13 1/4%
term. indėlius 1 metų 12 1/2%
term. indėlius 3 metų 12%
pensijų s-tą 13%
taupomąją s-tą 10 1/4%
spec. taup. s-tą 13%
depozitų-čekių s-tą 6%
DUODA PASKOLAS:
asmeninės nuo 15%
mortgičius nuo 14%
sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal sontoaupy dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Par-duodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's checks). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS

LIETUVIŲ NAMAI

VYRESNIO AMŽIAUS
LIETUVIŲ GLOBA

Šiuo metu Kanadoje gyvena apie 25,000 lietuvių, daugiausia susitelkusių Toronte, Montrealyje ir Hamiltone, kurių daugumą sudaro vyresnio amžiaus žmonės ir dalis jų jau dabar reikalingi globos ir priežiūros. Todėl reikalinga tam tikslui organizacija ir atitinkami namai. Lietuvių Namų Valdyba jau prieš 3 m. pradėjo planuoti Pensininkų Namus, pradėjo sklypo užpirkimą.

Šiuo metu, po daugiau kaip metų darbo ir tyrimo, Lietuvių Pensininkų Klubas, išsikūrus LN, netrukus pradės šio didžiulio projekto vykdymą. Pastatas susidės iš 112 butų, dviejų patalpų lietuviš-

koms verslo įstaigoms, didelės sporto salės ir kitų patogumų. Tai bus senjorų centras, kuriame bus galima rasti reikalingų patogumų ir reikalui esant globos. Šio projekto iniciatorius, Klubas J. Karpis prašo bendruomenės moralinės ir finansinės paramos. LN pirmieji paskyrė \$10,000 pasikolą. Statyba prasidės gavus galutinius federalinės ir provincinės valdžios patvirtinimus

• LN Gedimino Pilies Mėnėje kiekvieną pirmadienį 7-8:30 v.v. vyksta moterų mankštos pamokos. Mokytoja Indrė Paškauskienė, kuri prieš metus su savo vyru atsikėlė iš Chicago.

26-OJI KANADOS LIETUVIŲ
DIENA BUS TORONTE

KLB — es Toronto A-kės Valdybos ir organizacijų veikėjai — viso 15 asmenų apsvartė Lietuvių Dienos renginius. Numatyta programa:

- Spalio mėn. 9 d., penktadienį — LITERATŪROS IR DRAMOS VAKARAS
- Spalio mėn. 9 d., penktadienį — JAUNIMO SUSIPAŽINIMO ŠOKIAI
- Spalio mėn. 10 d., šeštadienį, MENO PARODA, informacija spaudoje, TV ir SPORTO VARŽYBOS, KLJS

SUVAŽIAVIMAS ir SUSIPAŽINIMO ŠOKIAI

- Spalio mėn. 11 d., sekmadienį — PAMALDOS ir KONCERTAS.

Sudarytos renginių komitijos, kurios paruoš planus ir rūpinis jų vykdymu. Bus kviečiami KLB Krašto Apyslinkių meniniai vienetai dalyvauti koncerto programoje. Planuojama išleisti platesnį informacinį leidinį, kuriame bus plačiai aprašyta Kanados lietuvių organizacijų veikla. Bus pasirūpinta informacija spaudoje, TV ir radio.

JEIGU GERI IR GALI GERTI — "TAVO REIKALAS",
JEIGU NORI NUSTOTI — "MŪSŲ".

ATEIK ! LIETUVIŲ AA (ALKOHOLIC ANONYMOUS) GRUPĖS SUSIRINKIMAS. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ 119 MIMICO AVENUE (Royal York Rd. ir Mimico Avenue kampas TORONTE) 7.30 v.v. SKAMBINKIT : 487-5591

toronto

popietė
savuose namuose

A. LUKOŠIUS

LENKTYNIAUJAME SU LAIKU

Laikas ir įvykiai taip skubiai rieda pro mus, kad turime nejuokais susimąstyti. Štai, kad ir Popietėjų reporteriui, nors ir daug kurėjusiam, tačiau deja, toli gražu ne viską kas gero ir gražaus čia būta teko užfiksuoti ir šioje skiltyje atžymėti.

Nedaug kam iš mūsų šiuo metu progos susitikti su pasaulinio garso sportininku Vitu Gerulaičiu čia vykusio žaidinių metu. Tiesa, jis visgi dėlto susirado T. Lietuvių Namus, nusileido į požemių seišitaisius "Lokio" būvelnė ir net iš savo kišenės, (nors dar ir prieš rungtynes) visiems nupirko po gėrimėlių. Pasirodo, kad jisai nejuokais ieškojo čia gyvenančių tautiečių, kad net per klaidą pirma pataikė į Clermonto gatvę.

Vos tik išėjus į Naujųjų metų lietuviškos veiklos kelį, sausio 11 d. sekmadienio Popietėje, daugelį čia gyvenančių nustebyno K.L.K. Moterų Draugijos surengtoji Šalpos Vakarė Prisiškėlimo parapijos auditorijoje, į kurią atsilankė apie 500 tautiečių. Nauju stiliumi, idomiškai ir nuotakingai buvo perteikta šio pobūvio programa, kurią atliko kun. K. Pugetičius iš New Yorko ir rašytoja B. Pūkelevičiūtė iš Chicago. Puikiai pasirodė muz. D. Viskontienės vadovaujamas jaunimo choras "Volungė".

Po to, sausio 17 d., šeštadienį mus linksmo tikrieji gamtos mylėtojai, Toronto Medž. ir Mešk. "Tauras" klubo nariai, šiuose Namuose. Buvo tai tvarkingai ir nuotakingai prarastas šio vieneto metinis tradicinis banketas, nes jie populiarūs ir visų mėgiami. Kiek čia kalbų kalbėlių, ir tuo pačiu idomumo, suteikė belaukiant Lietuvos Kankinų Parapijos Choro užplanuoto taip vadinamo "pirmojo" koncerto, kuris įvyko didžiojoje didžiojo Anapilio salėje, sausio 24 d. šeštadienį. Jeigu prieš tai ir buvo kėk baiminamasi ir nuogastaujama, tai koncertui priartėjus, visos abejonės tapo išsklaidytos. Šis choras, vadovaujamas komp. muz. S. Gailevičiaus pilnai prisipildžiusiai Anapilio salei dainavo pasigėrėtina puikiai, drausmingai, išpuodingai.

Tai dar senųjų emigrantų įkurtas choras, kuris tada (prieš karą) vadinosi Aušros "choru. Po daugelio įvairių pergyvenimų, pasikeitimų, persitvarkymų, šis choras ir toliau sėkmingai tebe-

gyvuoja. Šis vienetas ruošiasi savo naujausių dainų plokštelės išleidimui. Tai buvo džiugi atsigalvinimo šventė.

Pagaliau ir vėl, plačiai apylinkes apskriejęs torontiešis Vyrų Choras "Aras" iš pačių pamatų sudrebino Lietuvių Namus. Vasario mėn. 8 d. sekmadienio Popietės metu, apie 700 dainos mylėtojų atskubėjo jų pasiklausyti. Ši kartą netik salė, bet ir erdvūs balkonai sunkiai besutalpini čia susirinkusius. Pui-kus to savaitgalio oras taipogi gražiai pasitarnavo, lyg ir traukė, viliojo visus iš namų, dargi žinant, kad "Aras" vėl pasirodys. Griausmingi plojimai liudijo, kad tie, nors ir ne pirmos jaunystės bėrnūžėliai, vis dėlto, lyg ir susitarę su Anapilio choristais, intensyviai ruošiasi ir renka lėšas savo pamėgtų dainų plokštelės išleidimui.

Sekantis pažmonys, apie kurį čia gyvenantieji taipogi ilgai kalbės, tai "Vilniaus karalaitės" rinkimai įvykę L. N. Karaliaus Mindaugo ir karalienės Mortos salėse, vasario 14 d. šeštadienį. Visą tai padvelkė jaunatviškai pavasarišku gaivumu, išpuodingai ir išradingai prarasta mūsų gabių jaunesniosios kartos atstovų. Iš devynių šaunių lietuvių gražuolių, Vilniaus karalaitė tapo išrinkta A. Birietaitė.

Gausiai šlame pobūvyje dalyvavę gerėjosi puikiu jo pravedimu.

Sėkmingas buvo ir šimmetinis Vasario 16-tosios Akto paminėjimas, visiems patogi-oje Toronto Universiteto Convocation salėje, vasario 15 d. sekmadienį.

Nepaprastai idomią pagrindinę kalbą, liečiančią pačius svarbiuosius mūsų lietuviškojo gyvenimo reikalus, pasakė svečias iš Chicago, jaunesniosios kartos atstovas kun. dr. Šarauskas.

Kaip ir magaryčioms įvyko ir šių Namų užgavėnių karnavalas, su pasiskirais organizacijų pavilijonais.

Kovo 1 d., sekmadienį tiesiog mini-os bangavo skautų prarastoj "Kaziuko mugėje", Prisiškėlimo šventovės pastatų salėse.

Kovo 8 d., sekmadienį ir vėl lūžta šitieji Namai, kur minios susirinko į "Gintaro" ansamblio metinį pasirodymą. Čia ir vėl visus burdami ir žavėdami įvairiaspalviai mirguliavo "gintarai".

Pabaigai belieka štai kas pasakyti: Laimingi tie, kurie visą tai matė ir girdėjo...

boston

VASARIO 16-OJI
SUTRAUKĖ DAUG
DALYVIŲ

Minint Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjimą vasario 15 d., prie Bostono miesto rotušės buvo iškelta Lietuvos trispalvė ir Massachusetts gubernatoriaus E. J. King išleido specialią proklamaciją.

Vasario 15 d., sekmadienį vyko specialios pamaldos Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje, minėjimas Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.

ALTos Skey. p-kas inž. A. Čaplikas atidarė minėjimą. Po vėliavų įnešimo, himnų, susikaupimo minutės, programą vedė dr. A. Budreckis.

Dienos prelegentas buvo istorikas Vincas Trumpa iš Washington'o, D.C. Jo pasakaita buvo idomi, iškėlusiai kuriuos mažai kam žinopabrėžė, kaip anų laikų sigenatarai rūpinosi pabrėžti unijos su lenkais atsisakymą.

Meninę programą atliko O. Ivaškiens taut. šokių grupės jaunieji šokėjai, jaunosolistė M. Bizinauskaitė puikiai padainavo keletą dainų.

Marytė Bizinauskaitė, nors dar studijuoja Bostono Konservatorijoje, jau yra pakviesta dainuoti į Tarp-

DRAUDA

BALIO MASKELIŪNO
INSURANCE AGENCY LTD.

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ ROSIŲ DRAUDA • 24 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Dresher-Barauskas INSURANCE AGENCY LTD.

Visų rūšių drauda • VALTERIS DREŠERIS
233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

APDRAUDA INSURANCE

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerciniai

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

Simon's Travel Service LIETUVA — 11 dienų

VILNIUS — birželio 8 — 22,

Kaunas, Trakai, Druskininkai, Anykščiai, Rumšišės

13 DIENŲ SU GIMINĖM

Gegužės 14 — 28 Gegužės 28 — birželio 11
Liepos 9 — 23 Liepos 23 — rugpjūčio 6
Rugpjūčio 13 — 27 Rugsėjo 3 — 17

Sutvarkome išskvėtimus vizitui į Lietuvą ir iš Lietuvos
Nuperkame Lietuvoje giminėms automobilius.

Smulkesniu informacijų teirautis:

tel. (416) 537-3060 arba 532-8772

2385 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1X2
(Kelionių biuro registracijos numeris — 1835961)

1981 METU

EKSKURSIJOS I VILNIŲ ir kitus Europos miestus

Išskrenda iš TORONTO ir iš MONTREALIO

1. GEGUŽĖS 12 5. RUGPJŪČIO 12
2. GEGUŽĖS 26 6. RUGSĖJO 2
3. BIRŽELIO 17 7. RUGSĖJO 16
4. LIEPOS 15 8. RUGSĖJO 30

Kiekvienoj ekskursijoje gali pasirinkti 8 dienas arba 2 savaites. Grįžimą galima sutvarkyti individualiai per pageidaujamus miestus ir pageidaujamam laikui (nuo 7 iki 60 dienų). 8 dienų ekskursija iš TORONTO kainuos \$1365,00 Gali ir pasikeisti.

Dėl smulkesnių žinių, teiraukitės pas VINČA BAČENĄ, ALL SEASONS TRAVEL, 1551 Bloor St. West, Toronto, Ontario M6P 1A5, Tel.: (416) -533-3531

tautinio Instituto metinį balių kovo mėn. 21 d., kur buvo susirinkę įvairių valstybių konsulai, Bostono diduomenė.

Ypač malonu pastebėti, kad buvo susirinkę labai daug žmonių.

L. IDOMUS SUBATVAKARIS
Vasario 14 d., Tautinės Sąjungos Namuose įvyko vienas idomiausių Subatvakarių, iššaukusių idomias karių, iššaukęs idomias, virš 2 val. trukusias diskusijas.

Istorikas Vincas Trumpa, valandėlių prie bendro Vėneilgai apibrėžęs istorijos rašymo problemas bendrai te vaikučius, pasikvieskite ir ypač okupuotoje Lietuvoje, svečių. Pelnas bus skiriamas publikos pusės. Jis pats stebina savo tiesiog enciklopedinėmis žiniomis. Atsakinė - jo aiškiai, išsamiai. Visi atsilankę buvo nepaprastai patenkinti.

TENĖ, tel: 674-9272, J. LA - BUCKIENĖ, tel: 897-6431.

sudbury

VELYKŲ STALAS

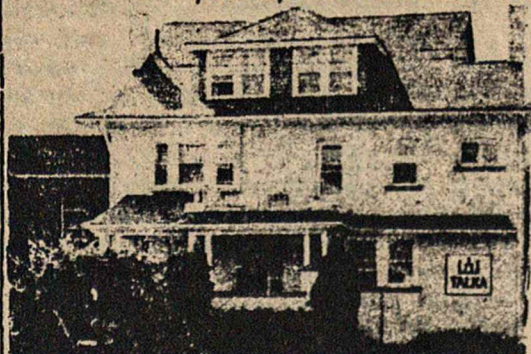
LŠST MAIRONIO Kuopos šaulės rengia lietuviškas Vėlykas BALANDŽIOMEN. 19 d., Šv. Kazimiero šventovės parapijos salėje, 210 Drinkwater str. Kviečiami visi dalyvauti, neruošti pietų namuose, bet praleisti keletą valandėlių prie bendro Vėlykų stalo salėje. Atsiveski-rašymo problemas bendrai te vaikučius, pasikvieskite ir ypač okupuotoje Lietuvoje, svečių. Pelnas bus skiriamas publikos pusės. Jis pats stebina savo tiesiog enciklopedinėmis žiniomis. Atsakinė - jo aiškiai, išsamiai. Visi atsilankę buvo nepaprastai patenkinti.

TENĖ, tel: 674-9272, J. LA - BUCKIENĖ, tel: 897-6431.

hamilton

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

- įsikūręs nuosavuose namuose -

Hamiltono Lietuvių
Kredito Kooperatyvas

"TALKA"

830 Main Street East
L6M 1L6
telefonas 544-7125

Kviečia

visus lietuvius pasinaudoti teikiama paslaugomis.

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
depozitus (P.C.A.)	6%	nekiln. turto pask.	15%
santūpas	12 1/2%	asmenines paskolas	16%
term. depoz. 1 m.	12%		
term. depozitus 3 m.	13%		
reg. pensijų fondo	13%		
90 dienų depozitus	14 1/2%		

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val.,
penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val.
Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgas savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

SMAGUS KAUKIŲ BALIUS

Skautų Rėmėjų ruoštas Kaukių Balius Hamiltone praėjo sėkmingai. Atsilankė nemažai svečių, nuotaika buvo gera - visi patenkinti, nors kaukių galėjo būti daugiau. Baliaus metu 5-kioms geriausioms kaukėms buvo įteiktos piniginės premijos, kurias paaugojo Hamiltono lietuviai: Joyce & Smith Plaiting Co. savininkai Z. Stanaitis, Al. Meškauskas ir H. Otto - \$50, Windsor Hotel sav. M. Sakas - \$50; Moosehead Tavern savininkas Jankus - \$40; Wiltshire Motel savininkai O. ir A. Jučiai (Niagara Falls) - \$30; Concession Garage sav. P.

Armonas - \$25; P. Bulka - \$20. Laimės staliukus I-mą E. J. Bajoraičiai, II-rą - Preston'o lietuviai - buvę Gedimino Vyčių draugovės skautai per A. Laugalį; Radio aparatą - Knights T. V. and Appliances Ltd. sav. Al. Pilipaitis.

Mūsų mecenatams ir visiems atsilankiusiems į šį parengimą reiškiamė širdingą padėką. Ypatingai dėkojame R. Pakalniškienei už suorganizavimą loterijos ir A. Deksnienei už nuolatinę pagalbą lietuviams skautams.

HAMILTONO SKAUTŲ
RĖMĖJŲ KOMITETAS

ąžuolų, kurie politinių audrų nepalaužti, stovi mūsų Tautos sargyboje. Vasario 16-tą mes minime nuo pat nepriklausomybės atgavimo metų, ir minėsime iki kol bent vienas lietuviškas ąžuolas stovės tautos sargyboje. Turėkime vilties, kad rusiška imperija, sukurta iš pavergtų tautų, prisidengusi komunizmo doktrinomis, anksčiau ar vėliau subyrės". (pas. Edvardas Gumbelis, Valdybos pirmininkas).

Pagrindinę kalbą pasakė Petras Skučas. Joje jis išryškino galimybes vėl atgauti nepriklausomą Lietuvą, nes Rusijos Imperija pradeda byrėti. Byrėjimo žymės - visa eilė įvykių: Vengrijos, Rumunijos tolinimasis nuo "didžiojo brolio" užmestos politinės linijos, nepasisekimas Afganistane, kuris sukėlė tautinius judėjimus pavergtose Azijos tautose: Uzbekistane, Kazakstane, Turkistane ir Kirgizijoje. Paskutiniai įvykiai Lenkijoje; drąsi tūkstančių estų studentų minia vienišai demonstravo reikalavimą, kad išeitų rusai iš Estijos ir gyvenimo sąlygų pagerinimo. Kartu daug vilčių duoda naujos politikos formavimas R. Reagan'o JAV vyriausybėje.

Meninėje programos dalyje išgirdome Oktetą išpildžiusį labai gražias patriotines dainas. Duetą dainavo Leonarda Macijauskienė ir Vida Malerienė, atlikusios "Laukų keliais". Eilėraščius padeklamavo: Adelė Šmitienė - Tuščios Rankos, B. Brazdžio, Vida Malerienė - O kaip kvėpia Žolė, Elena Gumbelienė - Pavasario Svajonės, Leonarda Macijauskienė - Vakare, B. Brazdžio, Aldona Goronson - baladė - "Juratė ir Kastytis", Mairo - Šalia minėtų pavardžių, oktete dalyvavo ir Kastutė Smilgienė su Ona Macijauskiene.

SAN FRANCISCO

GRAŽIAI REIŠKĖSI IR
JAUNIMAS VASARIO 16 d.
MINĖJIME

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 63 m. sukakties minėjimas įvyko San Francisco, Kalifornijoje, š. m. vasario mėn. 22 d., šv. Jono Krikštytojo parapijos salėje ir bažnyčioje.

Minėjimas pradėtas Mišiomis, kurias atnašavo LB San Francisco steigėjas ir Garbės narys dr. kun. V. Pavalkis, pasakydamas gražų pamokslą, prisimenant krikščionius kovotojus nepriklausomybės kovose, partizanus ir dabartinius pogrindžio rezistentus.

Pamaldose dalyvavo apščiui susirinkę iš plačių apylinkių lietuviai, tarp kurių buvo nemažai ir jauni mo. Pažymėtina, kad Mišių metu vargonais grojo ir jais palydėjo lietuviškas giesmes Rimas Gylis, jaunosios kartos atstovas, dar neseniai atvykęs iš San Francisco iš N.Y. Jis pasiryžęs eiti lietuviškaisiais keliais, nes yra gavęs puikų išauklėjimą iš savo tėvelių. Jis suskubojungti į tautinių šokių grupę "Vakarų Vaikai".

Po pamaldų buvo LB San Francisco metinis susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba. Pirm. Romas Tervydis trumpai apžvelgė Valdybos veiklą, sustodamas tik prie reikšmingesnių įvykių, k.a. Hamilton'o mergaičių choro AIDAS lietuviškų giesmių koncerto San Francisco katedroje ir vėliau publikai salėje, "Viva Europa" operetės pasirodymu, kuris praėjo labai sėkmingai. Jis sukelė lietuviuose pasididžiavimą, o sveikintaučiuose nustebimą, kad jaunimas taip gražiai pasirodė. Buvo suruošta ir daugiau kultūrinių renginių, pasikviečiant Los Angeles vyrų kvartetą, kurio vis dar nepamiršta klausytojai. Gražiai praėjo pavasariniai ir rudeniniai renginiai su kultūrinėmis programomis, kuriose pasireiškė vietinės meninės jėgos.

Valdybai teko susidurti ir

Pabaigai A. Goronson, valdybos sekretorė, padėjo už gausų atsilankymą, meninės dalies dalyvėms, už gražią paskaitą P. Skučui, B. Vileitai už salės parūpinimą ir kt. pagalbą. Ypač gili padėka buvo pareikšta Vidai Malerienei, kuri parengė ir režisavo dainas, be kurių šios patriotinės lietuvių dainos nebūtų išgirstos Vancuver'yje.

Taip pat dėkota Kastutei Smilgienei už patalpas bei kavutę repeticijų metu. Didelė padėka priklauso ir Albinui Smilgiui, valdybos kasininkui, už aukų surinkimą Tautos Fondui. D.V.

su sunkesniais problemomis, atstovaujant lietuviškų reikalus JAV Kongreso Komisijoje, atsiųstose į San Francisco dėl laisvų ir siuntinių trukdymų ir jų neįteikimo adresatams Sovietų Sąjungoje; Madrido Konferencijos ruošos komisijoje, renkant jai faktus ir nusiskundimus dėl Žmogaus Teisių laužymo, pateikiant motyvuotus pareiškimus dėl Sov. Sąjungos vedamos genocidinės politikos okupuotose kraštuose, ypač Pabaltijo valstybėse.

Pasklidus žinia, kad sovietinė Rusija pradėjo siųsti į Afganistaną pabaltiečius karius ir ten žuvo lietuvių, skubos kėliu buvo suorganizuotos demonstracijos prie Sovietų Sąjungos konsulato. Į jas buvo įtrauktas Pavergtų Tautų Komitetas, talka prisidėjo Los Angeles Lietuvių Jaunimo Sąjunga ir vietos lietuviai. Demonstracijos tęsėsi net dvi dienas.

Dešinėje - Montrealio "Gintarėlio" palydovės išvykoje į Ottawą, Vasario 16 d. programai: A. Čičinskienė, A. Lukoševičienė, S.S. Staškevičienė, ir Ses. Teresė. Žemiau - "Gintarėliai" Ottawoje.

Abi nuotr:
R. Piečiai

Jos rado stiprų atgarsį amerikiečių spaudoje ir TV, o taip pat nuskambėjo ir lietuvių spaudoje.

Artimesnio ryšio palaikymui su pabaltiečiais buvo pradėti ruošti bendri susipažinimo vakarai. Paskutinis sutraukė net 400 dalyvių ir iš gauto pelno paremtas Pabaltijo Tautų Komitetas Washington'e ir atstovų pasiuntimas į Madrido Konferenciją.

Valdybos ir Revizijos Komisijos pranešimai priimti plojimu. Į Valdybą išrinkti: Alf. VINDAŠIUS, Julija LIESYTĖ-FRASER, Aldona BUTKUTĖ, Gediminas MAŽEIKA ir Tomas GRYBINAS.

A + A

JONUI JASIŪNUI

mirus,

jo žmoną, mūsų mielą geriausią draugę
MARYTĘ, dukrą REGINĄ, sūnų ARVYDĄ
bei kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir
kartu liūdime -

R. ir G. TETMAJERIAI

PADEKA

Brangiam Vyru! ir Tėvui

A. + A. VIADUI PILECKUI

mirus,

dėkojame šv. Kazimiero parapijos Klebonui
Tėv. F. JUCEVIČIUI už visus religinius patarnavimus.

Mūsų gili padėka giminėms, draugams ir pažįstamiems už užprašytas šv. Mišias, gėles, užuojautas ir atsilankymą laidotuvių namuose ir gausų dalyvavimą palydint jį į amžino poilsio vietą.

Ypatingai dėkojame G. ir St. REMEIKIAMS už gražų po laidotuvių priėmimą - pusryčius ir visoms mūsų draugėms už atneštus pyragus ir už bendrą talką. Jūsų nuoširdumą visuomet prisiminsime ir liekame dėkingos -

žmona Jusefa PILECKIENĖ
ir duktė GRAŽINA su šeima

A + A AUGUSTINUI ALIŠAUSKUI

taip netikėtai iškeliavus amžinybėn,

jo žmonai STASEI ir sūnams ARŪNUI ir RIMUI
reiškiame nuoširdžią užuojautą -

Kleiva ir Bronius GAIŽAUSKAI
Vanda ir Antanas GRUZDŽIAI
Ada ir Antanas PETRAUSKAI
Elena ir Justinas LIAUKAI
Sofija ir Stasys VAŠKAI

vancouver

PAMINĖTA VASARIO 16.
SUKAKTIS

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjimas įvyko vasario 22 d. Cecil salėje. Bendruomenės valdybos pirmininkui susirgus, minėjimą atidarė Balys Vileita, pakviesdamas visus sugiedoti Tautos Himną, pagerbti žuvusius už Lietuvos laisvę, vienos minutės tyla. Aldona Goronson perskaitė Valdybos p-ko laišką siųstą susirinkimui iš ligoninės.

"Brangūs Tautiečiai ir Tautietės. Jūs šiandieną švenčiate mūsų tautos Nepriklausomybės atgavimo šventę. Aš ligos prispaustas, negaliu būti jūsų tarpe, bet mano mintys, prisiminimai ir malda kartu su jumis skirta šiandienai prisiminti tuos, kurie paaugojo kovodami savo brangiausią turtą - gyvybę už Lietuvos nepriklausomybę. Mūsų seneliai, tėvai, motinos, broliai ir seserys aplaistė kraują ir asaromis mūsų tėvynės žemelę. Jų vienintelis tikslas - iškovoti laisvę Lietuvai.

Retėja mūsų gretos išeivijoje, nedaug beliko lietuvių

M. PHILIPPE IZZI
Président

SKAMINKIT -

125¢ kolnes
pristatant
ir atsiimant

365-7146

NETTOYEURS CLEANERS

7661-A-CENTRALE

50 AVENUE, LeSalle 365-7146

495-900 AVENUE,

cont. BAYNE, LeSalle 365-1143

2955 ALLARD,

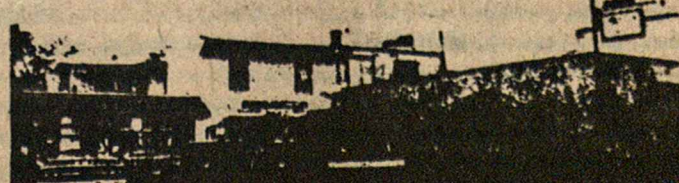
Ville-Marie 766-2667

GUY
RICHARD
ROOFER - COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausios pataršos ir darbo etiškos jums gali būti suteiktos Guy Richard, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbo etiška sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Šaukite hol namo stogas blogas ar hol stogo naujus -

364-1470

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J. F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd.

Chatouguay

Tel: 692-1763

5784 Verdun Av

Verdun, Que.

Tel: 767-9956

MODERNIOS KOPLVČIOS

PARENGIMŲ KALENDORIUS

• • • • •
RENGINIAI AUŠROS VARTU PARAPIJOS SALĖJE :

KOVO mėn. 30 iki BALANDŽIO mėn. 5 d.:
REKOLEKCIJOS. Vakarinės mišios - 7 val., pamokslus sakys buvęs AV klebonas Tėv. J. Borevičius iš Chicago; išpažintys.
BALANDŽIO mėn. 4-5 d. d.:
KAZIUKO MUGĖ - rengia skautai-ės.
BALANDŽIO 25 d. vakare, GINTARO ANSAMBLIO PARENGIMAS

GEGUŽĖS 2 d.: vakare - SPAUDOS BALIUS, rengia "Nepriklausoma Lietuva".

• • •
RENGINIAI Šv. KAZIMIERO PARAPIJOS SALĖJE:

KOVO mėn. 26-29 d. d. 7 val. v.
REKOLEKCIJOS, kurias praves kun. Jonas BOREVIČIUS, atvykęs iš Chicago
BALANDŽIO mėn. 19 d., po pamaldų, bus VELYKINIAI PUSRYČIAI.

RENKU

Senas lietuviškas knygas, laikraščius, plokšteles ir kitą lietuvišką medžiagą.
P. ADAMONIS
722-3545

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" SAVAITRAŠTIS

NAUJIEMS SKAITYTOJAMS - TIK \$ 10. METAMS

Dr. J. MALIŠKA

DANTŲ GYDYTOJAS
1440 St. Catharine W.
Suite 600, Montreal, P. Q.
Tel: 866-8235
Namų: 488-8528

Dr. A. O. JAUGELIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA
1410 Guy St.
Suite 11-12 Montreal P. Q.
Tel: 932-6662
Namų: 737-9681

M. CUSSON R. GENDRON

VAISTINĖ

Atidaryta kasdien nuo 9 a.m. iki 10 p.m.
Šeštadieniais: nuo 9 a.m. iki 9:30 p.m.
Sekmadieniais: nuo 10 a.m. iki 9:30 p.m.
GREITAS, NEKAINUOJANTIS PRISTATYMAS
7626 Central St. Ville LaSalle, P. Q.
Tel: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B. A. M. D. C. M. M. Sc. L. M. C. C. F. R. C. S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrook St. W.
Suite 215, Montreal, P. Q. Tel: 931-4024

ADVOKATAS

ROMAN J. IŠGANAITIS

B. A., B. C. L.

4 Notre Dame E. Suite 504
Montreal, Quebec, H2Y 1B7, Tel: 878-9534

ADVOKATAS

J. P. MILLER

B. A. B. C. L.

168 Notre Dame St. E., Suite 205
Tel: 366-2063 ir 866-2064.

ADVOKATAS

VICTOR E. RUDINSKAS

B. Eng., M. Eng. L. L. B., B. C. L.

4701 Bannantyne, Verdun (kompi 2-nd Ave.), Que. H4G 1E6
Tel. Bureau: 769-8824; Residence: 366-6245

NOTARAS

J. BERNOTAS

3 Place Ville Marie, Suite 627 Montreal, P. Q.
Tel: (514) 871-1430.

NOTARĖ

RŪTA POCAUSKAS

50 Du Domaine, Ile Perrot, Que. H7V 5V6
Res. Tel: 453-9142

Š. m. balandžio mėn. 4-5 d. d. šeštadienį, 7v. v.

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS SALĖJE

ruošiamą

KAZIUKO MUGĖ

Programoje:

BALANDŽIO 4 d. šeštadienį, 7 val. v.

* Tuntų Sueiga * Laužas * Užkandžiai

BALANDŽIO 5 d.: Visi skautai ir skautės dalyvauja uniformuoti 10 val. Mišiose AV bažnyčioje -

Po to vyksta KAZIUKO MUGĖ AV parapijos salėje iki 2 val. p.p.

Visi montrealiečiai nuoširdžiai kviečiami atvykti į abu parengimus -

"NERINGOS" ir GELEŽINIO VILKO"

SKAUČIŲ - SKAUTŲ TUNTAI

Kreiptis tel.: 366-4781 arba raštu - J. MALAIŠKA, 1706 Marie Claire, LaSalle, P. Q., H8N.

SIAUČIA VAGIŠIAI

Paskutiniū metų pakliuvo į vagių rankas keletas mūsų tautiečių:

- Sol. Ginos Čapkauskienės butan įlindo, išdaužę langelį specialistai ir išsinešė dėžę su vertingais papuošalais - žiedais, karoliais ir kt.

Nusinešė ir rankinį televizijos aparatą, foto aparatą.

- Joną Ladygą rytinėje Montreale dalyje sulaukė du vyrai, atėmė piniginę, laikrodį ir įsodinę į jo paties mašiną, paleidė. Automobilį policija rado už poros dienų.

- Genei Kudžmieniui išplėšė prie pat jos namų iš rankų piniginę.

Detektyvų ir policininkų nuomone, blogiausia yra tai, kad nusikaltėliai yra jauni, dar nesulaukę 18 m. amžiaus ir pagal senenias įvestą potvarkį "apsaugoti jaunimą", jų negalima bausti, ne pagązinti, užtraukiant per kailį.

Reikėtų ir surasti tokius niekadėjus, jie visiškai nesijaudina ir vėl toliau vagiliauja.

• Dail. VIKTORAS VIZGIRDA, būdamas labai užimtas, turėjo atidėti savo išvyką į Montrealį. Jį buvo pakvietęs Lietuvos Akademiniis Sambūris įdomiai skaidrių ir paskaitos programai. Dabar dail. V. Vizgirdos skaidrių vakaro programa nukelta į

GEGUŽĖS mėn. 23 d., po ilgojo savaitgalio, šeštadienį.

Dail. V. Vizgirda yra žinomas savo vaizdingu žodžiu paskaitose.

• STAŠKEVIČIUS Linas išrinktas McGill Universiteto cheminės inžinerijos fakulteto studentų pirmininku. Linas McGill'e studijuoja jau antrus metus, išrinktas iš 6 kandidatų.

• R. ir G. TETMAJERIAI, Jonui JASIŪNUI mirus, vietoje gėlių, paaukojo Tautos Fondui 25 dolerius.

• SUSIRAUKĖS - KAIP SUODŽIUS BRAUKĖS

- TIKO KAIP BARBĖ PRIE MIKO

- KAS KAM SKIRTA, KAIP KOJA ĮSPIRTA

/Iš lietuvių tautosakos/

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR ANŪKAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1981

IŠVYKIMO DATOS:

GEGUŽĖS 21, BIRŽELIO 18, LIEPOS 9,

RUGPIUČIO 6 ir RUGSĖJO 10 d.

14 DIENŲ SU VISU IŠLAIKYMU IR APRODYMU

- VILNIAUS -

- MASKVOS -

- LENINGRADO -

TAIPGI, MES PARUOŠAME REIKALINGUS DOKUMENTUS ATSIKVIESTI VIZITUI JŲSŲ GIMINĖS IŠ LIETUVOS Į ŠI KRĄSTĄ - KANADĄ.

KELIONĖ Į MIAMI TIK \$ 169. LĖKTUVŲ

Rašyti angliškai:

ADRIA TRAVEL SERVICE

(ADRIA VOYAGE INC.)

4159 St. Lawrence Blvd.,

MONTREAL, P. Q. H2W 1Y7

Tel: (514) 844-5292

ir 844-5662

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas 6%
Taupomasis s-tas 11%
Pensijų planas 13.5%
Term. ind. 1 m. 13.25%

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės nuo 16.25%
Nekiln. turto nuo 15.5%
Čekių kredito 19%
Investicines nuo 16%

Duoda nemokamą gyvybės draudimą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.

Nemokama gyvybės drauda iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmdieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmdieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.

TRANS-QUEBEC SIDINGS L.T.D.

ALUMINIAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALUMINIUM, PIENU, PLASTINE MEDŽIAGA, GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS DARBAS

SAVININKAS: John OSKOWICZ

8499 rue Grouard, St. Leonard, H1P 2M5

Tel: 321-1975

Maurice Kaplan
Kailių siuvėjas -

- Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- Vasaros laiku saugojimas (Storage)
- Taisau ir remdėliuoju
- Siuvu ir perduodu

1449 RUE ST-ALEXANDRE SUITE 500A

MONTREAL, QUEBEC H3A 2G6

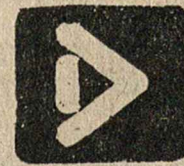
TEL. 288-9646

D. N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

445 Jean Talon W. Suite 305 Montreal

Tel. 273-9181 Namų: 737-0844

DANPAR REALITIES CORP.

310 VICTORIA AVE SUITE 409
MONTREAL, P. Q. H3Z 2M9

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo Turto Patarnavimas Montrealyje
Investicijos JAV ir Kanados provincijose

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS !

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, P. Q.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal H1T-3A6

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio privataus turto, automobilių atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

montreal west automobile

LEONAS GURECKAS
SALES MANAGER

PONTIAC • BUICK • ASTRE

* NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ

* NEITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI (SIGYTI)

* MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI IR SU IŠIMTIMI JUMS, PASITARNAUS-!

* UŽEIKITE! ĮŠITIKINKITE! PASINAUDOKITE!

PASIKALBĖKITE SU

Manager'iu Leo GURECKAS

montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH

(At the end of Sherbrooke Street West). 489-5391